

ABONAMENTUL
 Pe un an . 28 Cor.
 Pe un jum. . 14 "
 Pe o lună . 2-40 "
 Num. de Duminică
 Pe un an . 5 Cor.
 Pentru România și
 America . . 10 Cor.
 Num. de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 un 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și ADMINISTRATIA
 Dealul Ferencz-utca 20.
 INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Mulțumite publice și Loc de-
 schis costă fiecare ză 20 fl.
 Manuscripte nu se în-
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Anul XIV.

NUMĂR POPORAL

Nr. 28

Politica noastră reală.

Ne dăm noi foarte bine seama, că vi-
 ra și fantasmagoria n'au ce căuta în po-
 litică. Prin firea ei, politica este o știință
 cele mai exacte, în care totul e silo-
 și totul socoteală aridă. În cele mai
 discipline, sau ramuri ale politicii,
 înțeleg numai cifrele, cu îngrămădirea lor
 și cu cât progresele sânt mai
 și cu cât realitatea intereselor este mai
 și cu atât importanța cifrelor crește și
 în jurul lor se înteește.

Sânt țări în care problemele de natură
 ideală rămân cu totul în umbră și
 mișcarea politică se reduce la far-
 a budgetului. Budgetul statului este
 și sfârșitul ori cărei aspirațiuni.
 și partide năzuiesc spre stăpânirea
 comori, cu ajutorul căreia țin în
 destinele întregii societăți.

Printre aceste țări este în primul rând
 Bulgaria. De budgetul ei depinde toată si-
 a. Din felul cum își conduce gospo-
 pornesc toate fluctuațiile. Reputația
 a țării, terorii din lăuntru și măsurile
 de naționalizare a cetățenilor de altă
 toate își au originea în tainele vis-
 iei. Iar asta ei o numesc politică

și foarte curios, ademenitoarea politică
 a început să pătrundă și în rândurile
 noastre. Dela distanță a început să suridă

și Românilor budgetul binefăcător al unui
 guvern de pacificare. E vorba ca mai întâi
 niște cruci de briliante să se atârne pe piep-
 turile câtor-va Escelențe române. Apoi să
 se dea drumul jânițelor statului și pe seama
 noastră. Și să se admită în rândurile celor
 cari ciugulesc din comorile țării și câte un
 Românaș: vre-un prefect, vre-un fibirău,
 vre-un *fibirduț*, sau alți funcționari români,
 înregimentați pîntre sutele de alți budgeti-
 vorii ai statului.

Ce dulce e perspectiva asta! Ce mare
 are să fie numărul hămesiților îmbulzitori!
 Căci a fost o epocă grea și plină de sufe-
 rințe, prin care am trecut și porțile budge-
 tului ne-au fost pururea închise. De ce
 adică ar fi și ar rămânea rezervat norocul
 acesta numai unui Burdea, de ce în mini-
 sterul cultelor am avea funcționar numai
 pe Ionescu? Viața noastră este așa de
 scurtă și sărăcia este atât de umilitoare.
 iar răbdarea noastră nu mai are margini!.

Să nu ne fie rușine: aceasta e mentali-
 tatea multora. Aceasta e judecata tuturor
 celor osteniți, cari, după o luptă de viață
 întreagă, se dau pe brazdă, cu forțele sfăr-
 mate. Aceasta este toată filosofia politică
 a celor slabi, cari pun interesul individual
 mai pe sus de o cauză generală. Biruința
 cifrelor, a socotelilor reale, ne-a copleșit.

Am urmărit dela început toate gesturile
 de chemare ale guvernului, toate ochiadele
 făcute Românilor. Ele se asemănă cu îm-

biările lui Mefisto, care-ți arată strălucirea
 aurului și te îndeamnă spre păcat. Guver-
 nul voiește să *cumpere pacea*, pe care e
 silit să ni-o ceară, cumpărând mai întâi
 sufletele mlădioase dintre noi și pricopsin-
 du-le individual. Din tot chipul cum tra-
 tează, din modul cum își alege pe sprân-
 ceană sfātu'torii, din tendința de a acapara
 corpul preoțesc superior, de mult discreditat
 în rolul său național, noi vedem târgul
 ieftin și rușinos în care voiește să ne tâ-
 rască. E un sistem propriu de a ne da o
 lecție de politică reală și a ne câștiga pen-
 tru deprindele aceste, spre mai multă glo-
 rie și liniște a statului maghiar.

Intenția aceasta a târguitorilor e revoltă-
 toare. Ea înseamnă o bagatelizare îndrăz-
 neată și perfidă a unor probleme, pe cât
 de mari pe atât de firești, pe cari o na-
 țione întreagă l: susține pe dreptate de
 veacuri întregi, suferind și luptând pentru
 ele. Inseamnă o batjocură crudă la adresa
 întregului nostru ideal național, care, clădit
 pe un temelie din cele mai firești, a fost
 întărit prin atâtea jertfe de timp, de oameni
 și de energii. În istoria existenței noastre
 naționale acest trafic rușinos ar fi cea mai
 dureroasă pagină de umilire.

Momentul e însă hotărîtor. După toate
 aparențele guvernul e silit să caute un acord.
 Că va reuși a se înțelege cu firile venale
 și cu cei contestați de poporul nostru, sau
 că va găsi bărbați chibzuiți și cu tact, cari

Cântec.

Frunză verde pom rotat,
 Spune-mi cine mi-a cântat
 În pădure pe 'nsărat
 Doina dela noi din sat.

Rimurică fol de fag
 Cântă doină că mi-e drag!
 Lasă-mă mălcuță 'n prag
 Că tu nu mă știi ce trag!

S'o ascult și s'o 'nțeleg
 Pe badea să mi-l petrec
 Pân' la Oit, pân' la Tibin
 Ca să nu plece străin.

Floricea din mohor
 Aud cântece de dor
 Și mă clatin în pridvor
 Ca larba de sub isvor.

Când o fi să mor, copii
 Să-mi începeți a doini,
 Să doiniți pân' o cădea
 Bulgării asupra mea.

Pân' o fi crucea 'mplântată
 Și movila ridicată.
 Cum or fi toate la loc
 Trageți cântece de joc.

O bătuță și-o 'nvărtită
 Ca pomană cuvenită.

Marla Cunțan.

O scrisoare la vlădica.

De I. Agîrbiceanu.

Preacinstită și prealuminată față a Măriei
 Tale!

Iată eu, Petru Ghindă, neputincios bătrân din
 sat din Aluniș, am îndrăznit să mi ridic ochii până
 la înălțimea feții Măriei Tale și să-ți trimit cartea
 asta dela noi din sat. Până am fost mai tânăr
 umblam după trebi și mă învățeam ca prisnelul
 și nu prea aveam vreme să văd și eu și să mă
 gândesc ce-l în lumea asta. Și poate că era mai
 bine atunci, Măria Ta, că veneai seara împovărat
 de munca zilei și dormiai pe pământul gol mai
 bine ca pe așternut. Dar de când am trecut pe-
 ste 70, viața mea e curat vorba psalmistului: os-
 teneală și durere. Asta încă n'ar fi nimic, greu-
 tatea bătrânețelor o mai razim de tolag și de
 podmolul dela porțiță, dar povara gândurilor,
 acela-l plumb odată pentru un om bătrân. Măria
 Ta, care-ai trecut prin toate școlile din lume, și
 tot cu cartea și cu gândurile te-ai zbatut o viață
 întreagă, înțelegi tare bine ce vorbesc eu acum.

Eu am, Măria Ta, gazetă care-mi vine acasă în
 toate Duminicile. O aveam și în tinerețe, că tata,
 lerta-l-ar Dumnezeu și Maica sfântă, a fost popă
 pe vremuri, aici în Aluniș, și m'a învățat să cu-
 nosc slova de mic copil. Da' pân' eram mai tînăr
 nu-mi prea băteam capul cu gazeta. Cetiam o
 veste-două, și o puneam în fereastră. Dar acum
 de când m'au ajuns bătrânețele, toată ziua cetesc
 în gazetă, că alta n'am ce face. Imi pun ochelarii,
 Măria Ta, și tot cetesc, cătu-i ziuica de lungă, și
 seara când dau să mă odihnesc imi umblă gân-

durile prin cap ca un roiu de albine. Rară e
 noaptea în care să mă pot odihni cum se cade.

Că eu, Măria Ta, de când am început să ce-
 tesc mai mult încep să văd și să cunosc ce-l în
 lumea asta. Și văd că din zi în zi crește ne-
 dreptatea pe pământ, crește tot mai mare și se
 întărește. Cum văd din gazetă în vremea din
 urmă nedreptatea și a pus coarne, și împunge
 ca o vită împungătoare. Înțeleg acum la bătră-
 nețe tot mai bine, că unde stăpânește această
 vită împungătoare acolo nu poate să fie nici pace,
 nici fericire între oameni. Ba dimpotrivă, Măria
 Ta, toate năcazurile, toate pedepsele cerului vin
 peste lume și peste țară. N'au fost, Măria Ta,
 două veri după olaltă, secetă ciumoasă, secetă
 amarică, de se îndoiu vitele pe pământul ars
 de focul ceresc? N'au venit după aceste veri
 două ierni tari, ce nu se mai isprăviau, de ne-au
 pierit vitele de foame, și le-au fost hrană cioare-
 lor și corbilor? Vei ști, Măria ta, că și pela
 Dumnezeuastră tot așa va fi fost. Și când gân-
 d am, în anul acesta, că ne-a miluit cerul și pe
 noi, numai ce ne-am pomenit într-o zi la noi în
 Aluniș că vine mânia lui Dumnezeu cu grindină
 mare și ne bătucesse la pământ toată roada. Și
 am cetit în gazetă că și printr'alte părți tot așa
 au pățit-o bieții români.

Acum acestea nu vin orbește peste capul no-
 stru, Măria Ta, că Dumnezeu toate le face cu
 mare chibzuință.

Și am cetit în gazetă chiar acum multe ne-
 dreptăți cari s'au întâmplat în lume chiar în zi-
 lele acestea. Am cetit cum nu mai poate trăi
 dreptatea din pricina celor mari din lume și
 mi-am zis: iată fălcu bătailor lui Dumnezeu pe

de dragul unei diplomații subțiri și al unei politici reale prea înaintate, ar fi dispuși la învoeli mai ușoare, nu putem prevedea. În orice caz e bine să se știe, că orice acțiune după culise, orice punctuațiuni luate pe furis cu oameni întâmplători, sânt nule și neavenite, căci singurul factor hotărîtor în această mare cauză este poporul românesc, este colectivitatea cea politică, constituită într'un singur organism. Partidul nostru național singur poate da o sancțiune definitivă prin conferințele sale.

Dar chiar și până atunci o stare de fapt e bine să se cunoască. Pentru o politică reală, în înțelesul guvernului și al elementelor decăzute din mijlocul nostru, partidul nostru nu va putea fi câștigat nici odată. Și acela care va îndrăzni să ne propună soluțiuni umilitoare, va fi înlăturat de curentul demnității noastre naționale. Poporul nostru este astăzi prea conștient de drepturile sale, decât să se lase orbit și să renunțe la ceea ce știe că îi se cuvine.

O voce străină despre împăcarea cu Ungurii. Ziarul parizian »Le Temps«, ale cărui articole în materie de politică externă sânt socotite ca expresie a vederilor ministerului de externe francez, publică în numărul său dela 30 Iulie un articol în care se ocupă cu discursul contelui Tisza și face următoarele constatări :

«Discursul contelui Tisza, făcând apel la naționalitățile din Ungaria, spre a se împăca cu elementul maghiar, la Români n'a aflat decât un medlocru ecou.

Nu poate fi vorba de o adevărată pacificațiune, câtă vreme nu va înceta persecuțiunea politică exersată de Maghiari, cât timp nu se va face dreptate dreptelor revendicațiuni, precum și pretențiunilor culturale, economice și politice ale Românilor din Ungaria. În privința aceasta aceleași păreri domnesc și în România.

Trebule mai întâi ca lupta să înceteze și numai după aceea se va putea vorbi de pace.

cari le lasă să vie peste noi. Că pentru cei răi totdeauna răbdă și cei buni și pentru cei păcătoși trebuie să ispășească și cei drepti. Știi, Măria Ta, cum zice la scriptură, că păcatul să pedepsește până într'al șaptelea neam.

Acum am citit în gazetă că Măria Ta, de mulți amar de ani te tot frământă, tot dai cu știința, cu învățătura, doar de a învinge în lume dreptatea și pacea și vom ajunge și noi la mai bine. Dar, Măria Ta, rogu-mă să mă lertați dacăți voi spune, că toată lupta ce-ai purtat-o a trebuit să fie zadarnică. Nu cu învățătura și cu știința trebuie luptat împotriva nedreptății, ci cu rugăciunea. Rugăciunea e arma împotriva deavolului și a întunerecului. Iar celce să ortăcesc cu nedreptatea leagă frăție de cruce cu întunerecul și cu toate puterile lui cele rele. Așadar împotriva acestora o singură armă este: sfânta rugăciune, lumina minții și întărirea inimii.

Știi Măria Ta, când a zis domnul Cristos către sfinții apostoli: »tot ce veți lega pe pământ va fi legat în cer, și tot ce veți deslega pe pământ deslegat va fi și în cer«. Și iarăș către sfânt Petru mai marele turmei: »Paște oile mele, paște mieluşei mei«. Mare putere a dat domnul Isus apostolilor săi, păstorilor turmei sale.

Un preamărit păstor al turmei lui Cristos ești și Măria Ta. Cu darul ce-l ai de sus, cu puterea cărților celor sfinte, Măria Ta, trebuie să paști bine turma lui Cristos. Ne dai Măria Ta sfaturi, ne dai învățături, dar toate s'adarnice, Noi le ținem și le urmăm, dar cei ortăciți cu nedreptatea în lume, suferesc înaintea lui Dumnezeu și trebuie să suferim și noi pedeapsa, în rînd cu ei. Ca să ne paști cu adevărat și cu folos, la Măria

E absurd de a pretinde dela Români ca să depue armele și de a se apropia de partidul maghiarilor, până când nu s'a dat satisfacțiune nici celei mai modeste din pretențiunile naționale și cât timp nu se va fi pus un termen politice de persecuțiuni.

Nu Români, ci Ungurii au să ofere »garanțiile« ce le cere Tisza.

Dacă e chestiunea să se încheie o pace, trebuie să domnească un spirit pacific în ambele tabere. Pacea este o umilire, când ea este încheiată numai în favoarea unuia din părți. Români sânt sătul de atâta supunere. O rasă de 12 milioane, cum e cea românească, nu poate cerși o pace dela 8 milioane de Maghiari, mai ales când nu e probat că el au marea misiune istorică de care vorbește Tisza.

Actul notabilului ungar e de lăudat, dacă e sincer, dar discursul lui cuprinde multe lucruri pe cari Români nu le pot accepta.

*

Italianii nu capătă liceu în Fiume. După străduinți spinoase și îndelungate, frații noștri italieni din Fiume, au izbutit anul trecut să obție dela guvernul coaliției, deși numai în principiu, încuviințarea unui liceu al lor în Fiume. Dornici de-a pune în lucrare clădirea liceului lor național Italianii au petiționat acum la guvernul contelui Khuen, mare le-a fost însă decepția, când au primit dela »solul împăcării cu naționalitățile« răspunsul, că guvernul actual nu admite nici măcar în principiu existența unui liceu național Italianesc pe teritoriul Ungariei. Iată cum izbucnesc la lumina zilei intențiile adevărate ale împăclătorului guvern; iată desvâlțată în toată urâtenia el desgustătoare făptura hădoasă ce se ascunde după perdeaua mincinoasă al intențiilor regeneratoare. Recunoaștem în noul guvern pe solul întunecat al lumii feudale ce tot mai întărește pe aceste tărâmurile nestrăbătute încă de razele civilizației.

Ta, care ești păstorul cel mare al turmei lui Isus, ia cartea cea mare și sfântă, și pune-te a face slujbe împotriva nedreptății din lume. Și vei vedea atunci, Măria Ta, cum vor sta cei fărădelege de ulmiți, cum se vor tupila tremurând, și nu vor mai cuteza să umble pe cărările întunerecului.

Că eu sânt numai un om păcătos, fără dar preotesc, și șapte mari rele am îndurat, și de toate — cu ajutorul Domnului — prin rugăciune m'am scăpat. Și întâia oară mi-s'a arătat Malca Domnului în vis, în vestmânt albastru ca floarea de nevădă și mi-a făcut semn din cap și mi-a făcut semn cu mâna, și ca luată cu mâna, am scăpat de scârba a doua. Și a treia oară mi-s'a arătat un porumbel verziu și a bătut din aripoare la căpătâiul patului meu, și m'am ușurat atunci de-o mare greutate. Dar ce să mai înșir eu semnele aceste pe cari și Măria Ta, petrecând în vecinice rugăciuni, le-ai văzut de bună seamă.

Ci acum, Măria Ta, mai las la o parte rugăciunile cari le faci pentru sufletul Mării Tale, și apucă-te de altfel de rugăciuni, ca să învingă dreptatea turmei Tale. Deschide porțile celea mari ale mănăstirii și intră acolo cu toată turma preoțească și călugărească. Imbrăcați toate odăjdile celea sfințite, ca la sfânta liturghie din zi de Paști, deschideți cărțile aurite cu copcii de argint și faceți rugăciune mare, rugăciune de șapte zile, pentru noi, întreaga turmă a Sfinții Tale, ca cu dreptatea în mână fiind să putem trăi în lume. Și dacă vă veți ruga așa, în ziua a opta vi-se va arăta semn în biserică, semn în mănăstire, ș'atunci puteți ști că rugăciunea-l primită. Atunci va da Dumnezeu de lucru celor ortăciți în lumea

Declarațiile mitropolitului Mețianu.

Revenim azi asupra declarațiilor ce avansat mitropolitul românilor ortodocși Mețianu, ziarului vienez »N. Freie Presse« referitor la sortile de reușită și motivele de a cipiare ale așa poreclitei acțiuni de împăcare româno-maghiară. Declarațiile acestea aduc o gravă atingere demnității noastre naționale și ele sânt deadreptul fatal al nostru prestigiului luptelor noastre politice. Ele vin dela înălțimea unei situații, care împrejurările vitrege ale neamului nostru rămas încă și astăzi expresia cea mai tetică a vieții noastre colective.

Ar trebui ca și declarațiile făcute de ce a fost așezat în aceasta situație de răspundere, să sintetizeze, cel puțin în mod corespunzător marginilor largi de întindere ei, convingerile opiniei publice românești. Declarațiile mitropolitului Mețianu însă, departe de a răsfrînge cât de puțin aspirațiile sufletului românesc, nevede încă de suflarea moderatismului episcopice ne revoltă prin lașitatea și lipsa lor orice demnitate națională și reprezintă o individualitate fără voință, fără strop de avânt sufletesc și fără înțelegere a legitimității aspirațiilor noastre pe care cruzimea fatalității i-l-a tăiat din pază. Dar să lăsăm să urmeze în tot detașamentul lor lașă aceste declarații :

— Înainte de toate trebuie să declarăm că I. P. S. Sa — că tratativele au avut un caracter de intimitate. De-ocamdată se urmează consultațiuni pregătitoare. Rolul meu este să pe care-l reprezint deja de mult : propoziția pacea și în prezent singura mea năzuință este să restabilesc (!), între partidul național român și guvern, pacea care a fost turburată în urmă din urmă (!). Lupta noastră împotriva unguștii (!), așa dupăcum e plănuită de unii oameni cu creierul înfierbântat (!), nu va aibă nici un rezultat. Cu teroare (!) nu vom

aceasta cu puterile întunerecului, și noi vom sufla mai ușurați!

Că rugăciunea unui păcătos bătrân o ia Dumnezeu, Măria Ta, dar când chiar păcătosul turmei, îmbrăcat în sfințele odăjdii se va lupta pentru dreptate, poști gândi, Măria Ta, că de ascultată o așa slujbă mare.

Al cercați, cum știu din gazetă, și Măria Ta nenumăratele căi ale științei și învățăturii și vîngi nedreptatea, să putem trăi noi poporul în Tale în dreptate și pace, și vezi că nu poate. Incepe acum lupta, Măria Ta, cu rugăciune, armă împotriva întunerecului. Că la noi umblă o vorbă, și să nu fie cu supunere o spun și Mării Tale.

Zice că mai de mult satul nostru Alunș era sat românesc. Trăiau în el ungurii și erau gazde mari străinii acela.

Câte un român se zăria prin sat, ca să vrea un sas. Dar cu trecerea anilor au ajuns mînii să-i întreacă la număr pe sași și era gata să dea și peste măsura ungarilor. Neamul Românilor acum era mare foarte. În toată Dumneșca, la tot praznicul trebuiau să meargă în țele vecine la biserică: în sat în Alunș și în biserică românească. Era pe vremea aceea încă, și nici sasul nici ungarul nu vrea să se înlocuiască cu românii loc pentru biserică. Rugătu-s'au să se dea și formă, umblat au cu buna, luată-s'au răul: nimic și nimic. Români necăjiți s'au dus la vlădica lor de atunci și i-au spus din gură că iată nu vreau sași și ungurii să se înlocuiască loc pentru biserică. Vlădica pe atunci la Blaj că era unul Malor, un mare păstor al bisericii un om strașnic. Incepe el tîrguiește cu un

nu obține nimic, ba sântem datori chiar să ne închinăm pașnici căile înțelegerii împrumutate și am speranță că vom și reuși a aplana multele chestii controversate spre deplina mulțumire a ambelor părți. Membrii guvernului ungar au plecat în concediu și peste vară cu greu se va mai putea întâmpla ceva, cred însă că la toamnă activitatea acestora vor fi reînnoite. Repet, eu m'am ocupat numai pentru un rol de mijlocitor, acțiunile însă, că, după părerea mea, cu cale ar fi, ca deputații români naționaliști să intre în partidul guvernamental, urmând pilda sașilor.

Pentru I. P. S. Sa, pacea dintre partidele noastre naționale și între guvern a fost călburată numai »în timpul din urmă«; după ce-o ducem pentru ființa noastră politică românească e o luptă zădarnică și în această luptă împotriva »puterii« unguerești, reprezentanții legitimi ai neamului nostru — membrii comitetului național — sânt o câțiva oameni cu creerii înfierbântate; arma noastră contra opresiunii și înfrângerii unguerilor de a ne strivi e »terorismul«, cu care însă nu vom putea obține nimic și drept urmare a acestor »adevăruri« funcționate de înalta personalitate ierarhică a mitropolitului, ar fi să trecem și noi în tabăra guvernului.

Sîm uluiți în fața acestei ideologii a »moderatizmului« celui mai rușinos și facem încercări peste fire de a ne resemna în fața terorii, care ne-a dăruit pentru situația cea mai reprezentativă azi a poporului nostru un conducător firesc cu mentalitatea atât de închircită.

În vreme ce înțelepții vieții noastre, cînd și căruntețele și cutremurându-se de grozava răspundere ce-o au în fața viitorului, grăbesc să tragă, dreaptă și lămurită, din consecvență a luptei noastre, călăuziți de steaua celei mai ideale intransigente, și în vreme ce au știut să evite pănginișul obrăvit, »acțiunii de împăcare«, ferind curajul flămării noastre, mitropolitul românilor drept măritori s'a împletit în mod rușinos în ațele băloase ale acestui pănginiș, oferindu-ne în vremurile de nespusă

încercare ce-am ajuns, o priveliște dureroasă...

Vedem pe zi ce merge cum aurul mitrelor vlădicești se distramă tot, mai mult, se se spălăcește și din tot, atâtea simboluri de vigoare morală ce ne-au fost, au rămas fără nici o rază de farmec în chinuita noastră luptă pentru libertate. În chip firesc, ochii acestui neam desamăgit, se ațintesc deacum, plini de legitimă așteptare, asupra fiilor săi străluciți prin tăria voinței și a caracterului lor românesc, neispitit de mărirea deșartă a pretenției cu cei tari astăzi. O tradiție frumoasă se risipește și văzându-o cum își adâncește palele de argint în trecut, svântăm o lacrimă și ne reculegem pe loc în fața realității ce ne cere mai mult ca oricând o oțelire a voinței, căci glasuri crude se întetesc în tabăra vrășmașă.

Glasul răgușit al urii seculare pătrunde la noi pe urma mărturisirilor mitropolitului român, drept răsunset al zădărniceii oricărei încercări de împăcare. Zilnic presa unguerească ne-arată colții dușmăniei de moarte, veghiând neadormită asupra așazisei »acțiunii de împăcare«. Glasul presei unguerești e un glas sincer și ne vorbește foarte lămurit. El se infiripă mereu tremurând de o neînvingătoare ură, așa cum se desprinde din primul articol de azi al ziarului »Pesti Hir-lap«, care se revoltă până și la gândul, că guvernul s'a încumetat a intra la tratative cu românii urgisiți. Și articolul e inspirat de mărturisirile mitropolitului nostru Meșianu. Iată ecoul ploconirii I. P. S. Sale.

Guvernul, la rândul său, se conduce de aceleași sentimente și convingeri ca și expresia opiniei publice unguerești: presa unguerească — dovadă echivocitatea atitudinii sale. Admitem cel mult, că a primit un oarecare mandat de-a încerca o îmbunare a națiunilor nemaghiare din țară, și în întâiul rând, a Românilor, dar avem convingerea neșărită, că acest guvern, răsărit din același mediu șovin și intolerant, țintește tocmai o desărcinare de acest man-

dat atât de odios în fața opiniei publice unguerești.

Ne spune aceasta, într-o bogată variație de argumentație perfidă, tocmai presa guvernamentală, care ne aruncă în mod cinic pretenția de-a renunța tocmai la condițiile primordiale ale existenței noastre politice. Și nu putem crede, nici chiar în naivitatea noastră fabuloasă, că guvernul ne socotește un neam cu conștiința atât de admirabilă, încât să ne așezăm de bună voie în așternutul de moarte națională ce ni-l îmbie.

Contele Khuen și contele Tisza, prin alaiul acțiunii lor de împăcare, învie în mintea noastră o poveste veche, poveste știută de toți și care oricât de naivă în concepția ei, ne împarte o povață sănătoasă, prea adese disprețuită însă, tocmai de cei ce — ori cât de cuminți s'ar crede — au mai mare nevoie de ea.

Povestea aceasta e povestea lupilor îmbrăcați în piele de oaie, — căci perfidia a știut întotdeauna să îmbrace înfățișarea cea mai smerită.

Scrisori din București.

Politia și gazetarii. — Urmările convenției cu Austro-Ungaria. — Contrabanda dela Ploiești. — Comerțul de petrol cu Orientul. — Invenția doctorului Roșculeț.

București, 20 Iulie.

De câțiva timp între ziaristi din București și poliție raporturile deveniseră cât se poate de reci, am putea zice dușmănoase. Nu arareori reporterii de fapte diverse jubilau descoperirea unor fapte, de cari poliția nu putuse să afle. Pe de altă parte, din cauza campaniilor prin presă, precum și în urma obrăzniciei unor reporterași ovrei, mulți gazetari nu puteau fi înțiați în firul cercetărilor, pe cari poliția le făcea în diferite chestiuni. Conflictul a izbucnit mai acut pe toamnă când mulți reporteri au infiltrat un birou al lor special, spre a nu fi nevoiți să recurgă la informațiile poliției. Cu timpul s'au retras rând pe rând toți gazetarii români dela acest birou, care a rămas în seama unul ziarist ovreu. Și e lucru de mirare! — tot îl mai susține încă. Relațiile acestea încordate între informatorii ziarelor și poliție nu puteau să dureze multă vreme. Erau păgubitoare atât pentru unul, cât și pentru alții. De acela zilele acestea prefectul poliției, domnul Emil Petrescu a invitat la sine pe toți reporterii și arătând că interesele lor sânt comune, l-a îndemnat să dea tot concursul poliției, care la rândul său îi va servi pe gazetarii cu informații ezacte, contribuind astfel la luminarea opiniei publice.

Gestul prefectului din București a făcut o bună impresie în cercurile gazetărești, cari au văzut în el o recunoaștere a forței de care presa dispune, a importanței ce trebuie să i-se dea. Căci, la dreptul vorbind, gazetarii din București au avut să treacă prin multe până să li-se recunoască meritul și să li-se dea considerația cuvenită.

Volarea convenției comerciale a produs o bună impresie în România. E drept că cea care va trage mai multe foloase este tot Austro-Ungaria, atât timp cât România nu va avea o industrie a ei proprie. Sforțările ce se fac însă în această direcție ne îndreptătesc a crede că lipsa aceasta se va completa în curând. În ce privește concesile fă-

cu unguerii: așa nu și nu, că nu dau pământ de biserică. Vine vlădica în Aluniș cătrănit rău și vede că s'au mulți români cari n'au unde se închina. Mai cercă odată, tot cu buna, o învoire cu sașii și cu unguerii. El nu și nu. Atunci știi Măria Ta ce a făcut acel vlădică cu inimă mare? S'a îmbrăcat cu sfințele odăjdii, a luat cartea cea sfântă, a legi cu tot poporul pe-un deal deasupra satului, și a dat-o cu rugăciunea. A făcut o slujbă minunată și la urmă zice că, necăjit și amărit a înălțat dreapta sfințită spre cer și în dreapta lui strălucia crucea, semnul biruinței. Și spun c'a zis cu glas mare acel vlădică Maior: »Așa-ți trebuie, Doamne, c'ai dat tot pământul sașilor și unguerilor, de Românilor nu le-a rămas un petec de loc unde să-ți înalțe o biserică în care să te preamărească pe tine!«

A zis cu inima amărită cuvintele acestea vlădica Maior, și spun că până s'a coborât de pe deal, ochii lui tot picuri mari de lacrimi izvorau. N'a fost cu păcat ce-a zis, c'a vorbit din durerea inimii sale și a poporului.

Și știi, Măria Ta, că azi în Aluniș nu-i pui de loc, nu-i picior de unguer, nu-i o brazdă străină

În tot hotarul nostru? Biserica noastră azi strălucește, pe când cele două străine se dărîmă și se umplu de muschlu. Și nu numai la noi. Peste tot locul Sașii de atunci dau îndărăpt, că ei mai ales nu volau să dea pământ pentru a înălța o biserică românească.

O rugăciune de vlădică le-a mâncat puterea Sașilor mai din toate satele ardelenesti.

De acela, Măria Ta rogu-te să m'ascuți și să începi cu rugăciunile și slujbele sfințe. Și dacă n'om vedea noi dreptatea învingând, știm că vor vedea-o copiii și nepoții noștri și vom muri fericiți.

Sărută dreapta Măriei Tale, și se roagă de iertare, bătrânul.

Petru Ghindă, din sat din Aluniș.

»Lucafărul«.

Nu mai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela **Székely și Réti**

se capătă **garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor** și constă din: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de **360 coroane**.

Tot aceeași cu toalete în 3 părți **400 coroane**.

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conforma tocmelii separate, în oricare parte a Ardealului învințită la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. — Să fim atenți la firmă.

cute României cu privire la importul cărnei, presa din regat recunoaște că, de oarece creșterea vitei a fost neglijată în ultimul timp, vor trebui să treacă vre-o câțiva ani pentru ca exportul de vite să ajungă la cifra prevăzută în convenție. De acela exportul României de cămădată nu se va face în Ungaria, al cărei agrarilor s'au opus așa de mult convenției, ei în Austria. Și numai târziu, când crescătorii de vite vor putea furniza numărul cerut, se va face exportul și în Ungaria.

Convenția va avea însă un folos pentru România. Proprietarii se vor ocupa mai serios cu creșterea vitelor, care poate să le aducă un venit tot așa de frumos ca și agricultura. Cu deosebire în locurile muntoase din Moldova, unde economia de vite era în floare până acum vre-o treizeci de ani, această economie va lua un nou avânt. Și izvoarele de venit vor crește în mod însemnat. De asemenea se va ridica starea economică a locuitorilor din Oltenia, unde locuitorii, cari până mai acum douăzeci de ani aveau venit frumoase din creșterea porcilor, azi au lăsat această ocupație.

Singurii cari au păgubit din această convenție sânt mocanii noștri mărgineni, cari nu mai pot trece cu turmele lor Carpații, pentru cari o lege nemiloasă a rupt firul tradiției seculare, punând stăvilă pelerinajului lor, căruia se datoresc atâtea merite pentru păstrarea unității limbii noastre.

Zilele aceste poliția din Ploești a confiscat marfa în valoare de vre-o treizeci de mil de lei, introdusă în țară prin contrabandă de niște femei din comitatul Brașovului, anume Anica Dumitru Bastru, Frusina Moise și Lina Moise. Acestea închiriaseră la Ploești prăvălia negustorului D. Răpanu, unde aduceau toată marfa »trecută pe delături«.

Parchetul a început o serioasă anchetă spre a vedea dacă mai există și alte cazuri. S'au făcut mai multe descinderi. Pagubele susnumitelor femei sânt mari. Poate întreaga lor avere au pus-o în marfa confiscată. Vorba este însă că nu este acesta primul caz de contrabandă. Căci în fiecare an se confiscă baloturi întregi de dimie, basmale și haine țărănești introduse prin contrabandă în țară.

Denunțurile de cele mai multe ori sânt făcute chiar de contrabandiștii de meserie. Ar fi timpul ca pășania celor trei femei dela Ploești să servească drept exemplu și altora și să nu se mai aventureze în astfel de afaceri, cari nu le fac nici cinste, nici nu le aduc vre un folos.

Di N. Răducanu-Popescu, atașatul comercial al României la Constantinopol, a trimis ministrului de comerț din București un raport amănunțit asupra comerțului României cu Orientul. Într-un alt raport constată că petrolul românesc ar putea cuceri piețele Orientului. Spre acest scop este nevoie ca rafinării de petrol din România să se constituie într'un puternic sindicat, care să albe la Constantinopol un birou special de informațiuni pentru orient. Propunerea aceasta va fi studiată și probabil se va hotărî punerea ei în aplicare.

În legătură cu aceste, ceva ce ne interesează pe noi ardelenii. E vorba de o nouă invenție a doctorului Valeriu Roșculeț din Iași, care a reușit printr'un procedeu special să solidifice petrolul și astfel solidificat să-l întrebunțeze ca material combustibil și la iluminat. După calculele făcute, folosindu-se petroleul solidificat de învățatul nostru doctor ardelen, e nevoie de o cantitate de patruzeci de ori mai mică de petrol, decât se întrebunțează până acum pentru mașinele de tren. De asemenea pentru sobele de încălzit camerele petrolul solidificat prezintă un colosal avantaj în ce privește ținutarea lui. D. Roșculeț a construit și o lampă specială pentru acest fel de petrol. Lumina ei este mult mai frumoasă și mai nevătămătoare pentru ochi.

Actualmente eminentul savant se ocupă și cu alte studii în această direcție. Date fiind rezul-

tatele de până acum ale cercetărilor și experiențelor sale, așteptăm dela dânsul rezultate pozitive și mai îmbucurătoare. Pentru noi ardelenii este o mândrie când vedem că din mijlocul nostru au eșt astfel de bărbați. Doctorul Roșculeț e din Săcele. *Coresp.*

Situația politică.

Audiența primului ministru.

În somptuosul său palat din Ischl monarchul va primi Luni pe credinciosul său fruntaș, contele Héderváry, cari aduce pe tipsele fructele proaspete ale activității camerei ungare, fructe cari se bucură de o mare preferință în sferele tronului. Primul ministru poate niciodată nu a adăstăat cu mai mult neastâmpăr o audiență la monarchul. El are să raporteze, radlos, un deplin »succes« ce a obținut în camera ungară, domesticită atât de fără de veste: budgetul votat, starea de ex-lex sfârșită, convenția comercială cu România adoptată, împrumutul de stat garantat și pe deasupra contingentul de recruți în număr deplin. Drept semn al recunoștinței sale înguste monarchul va conferi noului său credincios vre-unul din ordinele rezervate meritelor cardinale, — căci deacum viitorul Ungariei e așternut pe temelii sigure...

Camera magnaților.

Instituțiunea cea mai de prisos în țara asta clasică a minciunei constituționale, camera magnaților s'a întrunit azi pentru a »desbate« proiectele adoptate în camera deputaților, în total 10 proiecte de legi. Pentru săvârșirea acestui act de-o solemnitate caraghioasă în băncile camerei s'au înșiruit drepte și țepene ca mumiile egiptene vre-o 30 de magnați, dintre cari însă abia doi inși au ținut să infiripe o discuție anemică de câteva clipe. Unul principele Ludovic von Windischgrätz, care după citirea proiectului de recruți, a declarat că ce privește armata comună adoptă întru toate vederile contelui *Andrássy Gyula* care e cel mai fervent apostol al ungurizării armatei. Principele de Windischgrätz a oferit magnaților fără încoială o privesc nu se poate mai bizară, nu i-a putut scutura însă din somolența lor imperturbabilă nici prin declarația sa de-o inconștință atât de idioată.

Al doilea orator s'a oferit la citirea convenției austro-române, contele Keglevich Gábor, care a cerut o mai intensă sprijinire a însoțirilor agricole.

Tot în ședința de azi s'a adoptat în camera magnaților și un proiect de răspuns la mesaj. Proiectul magnaților e o parafrază servilă a mesajului. Ce privește reforma electorală se formulează și în acest proiect nonsenzul faimos al »caracterului național unitar al statului«. Cuvintele »votul universal« sânt evitate cu mare grijă în proiect.

Administrația noastră.

Din Târgul-Mureșului se anunță că vicecomitele comitatului Mureș-Turda a fost suspendat din slujbă, fiindcă n'a volt să execute ordinele superiorilor săi. Despre stările rușinoase ce stă-

pănesc în acest comitat, prefectul comitatului Erődsy a făcut următoarele declarații:

»La administrația noastră nu muncă scrișorile ce sosiau nu le citia nimeni, pe nu le împlinia nimeni. Un solgăbirău a dat chiar vicecomitelui care i-a dat o poruncă care, să-i dea pace cu hârtile alea — și mitele a tăcut. Banii comitatului se risipesc control. Vicecomitele a plătit pe cale de juri peste 200.000 de coroane, lucru ce întâmplat încă în Ungar'a...«

Guvernele ungurești însă au nevoie de fel de administrație, fiindcă numai o administrație *păcătoasă* e în stare să săvârșască delegile ce s'au săvârșit spre pildă la din urmă.

Toate se răsbură însă cu vremea,

Alegeri de deputați.

Azi au avut loc patru alegeri parțiale. Cercul au fost aleși guvernamentali, în cea lea cerc un 48 list în afară de partid.

La *Körmöcbánya* a fost ales cu un Werner Gyula (gub.), care căzuse la Făgăraș de naționalistul Dr. N. Șerban.

La *Sopron* a fost ales cu unanimitate Nitzky Pál (gub.)

La *Iglo* a fost ales Műnich Kálmán (gub.) de Ritók I. (kossuthist).

La *Pécs* a fost ales Egry Béla (48 list) față de Erreth János (kossuthist).

Isprăvuri mangriste.

— Scrisoare din Oradea-Mare. —

Părintele Mangra, vicarul Orăzii pe semne socotește ca sosită vremea tru a da dovezi și celor cari mai credință în el și sentimentele lui nești, — că dezertarea lui în tabăra mană a fost și este o înaltă tradare neam.

Pe semne, vicarul diecezei române Orăzii-mari crede că mai e trebuință vedească cum înțelege prietenul său »împăcarea« cu României și vrea să chiză și ochii celor puțini cari nu să crează în tradarea acestui om atât de iubit de Români.

Dovada aceasta, dacă mai era de ea, a dat-o în măsură deplină. pot să vază toți cum înțelege și Mangra »împăcarea«: să ne desbrătot ce e românesc, să ne lăpădăm de maicii noastre, să ne facem unguere cu suflet.

Iată de ce este vorba.

Corul bisericii gr. ort. române din lența (comună locuită de români) ca parte din orașul Orăzii-mari) va da August n. concert și teatru — în ciul școlărilor săraci. Și invitațiile concert *românesc*, dat de *români* pe *mâni*, în beneficiul *românilor* — se *ungurește*. Țineți bine seama: nu *ungurește*, ci *numai* în ungurește.

În fruntea comitetului organizator (dezöség), îl vedem pe: *Horvák plébános, Urszán János, tanító, László*

Gulere
și
Manșete.

Numai calitate bună.
Marca lanț.

SUC. EMMER FERENC
Welsmayr Ferenc
Timișoara, centru, strada H.

nos, Iván Péter, Lapuşan Iános, Cui Gábor și alții.

«Programul» îl reproducem întocmai:

Műsor:

1. a) »Anzi valea« (Halled a völgyet). Énekli az énekkar.
- b) »Vânătorul« (A vadász). Énekli az énekkar.
2. A síket nagynéni és az unokája. Komikus párbeszéd. Előadják: Mudura Katka és Fodor Ilonka.
3. a) »Serenada«. Énekli az énekkar.
- b) »Luceafărului sării« (Az esthajnali csillag). Énekli az énekkar.
4. »Chinematograf« 1 felvonásos vigjáták. Írta: Boska D.

Recunoaștem că numele vicarului Mangra nu-l putem descoperi în această invitare. Părintele Andrei Horváth, sau mai bine »Horváth Endre plébános ur«, preotul din Velența e însă omul lui Mangra și fără să cunoască sentimentele și vederile stăpânului nu n'ar fi îndrăznit să săvârșiască această faptă neromânească.

Pilda stăpânului său l-a făcut și pe el să pomiască pe drumul rușinos al uitării de neam.

Unde vrea să ajungă oare »Horváth Endre plébános ur«, de ține să se lapede și el de trecutul său cinstit? Sau poate nu-l lasă să doarmă »meritele« patriotice pe cari și le-a câștigat stăpânul său?

Cel dintâi pas spre »împăcare« pentru Mangra și semenii săi pare a fi să renunțăm și la puținele drepturi ce ni s'au mai rămas.

Dela astfel de oameni ne întorcem față în scârbă.

Pentru Românii inundați.

Abia s'au închis ranele ce ni le-a făcut potopul îngrozitor din Caraș-Severin, și un nou potop s'a deslănțuit asupra câtorva comune românești din Solnoc-Dobâca, lăsând fără adăpost și hrană o mulțime de familii românești.

Apelăm la inimile românești ale cititorilor noștri de aproape și din depărtare, rugându-i să vină într'ajutorul celor încercați de soartă. Orice ajutor, fie cât de mic, e binevenit.

Administrația noastră se pune la dispoziția dăruitorilor, angajându-se să trimită numele ce vor sosi la »Tribuna« — celor chemați să le distribuie.

Continuăm azi cu publicare contribuțiilor sosite în zilele din urmă.

Apelul »Tribunei«.

Pentru inundații din Bănat. Colecta dlui S. Mitarca, Düsseldorf (Germania) dela S. Mitarca și soția 2 cor., Gh. Mitarca 2.—, I. Mitarca tată 1.—, G. Corlan —50, I. Corlan —50, N. Pista 1.—, I. Scârneci 1.—, C. Boțoman —50, I. Mușu 1.—, V. Ștefan 1.—, I. Sârșănciu —50, Gh. Scârneci —50, (toți de origine din Ardeal) total C. 11.50

P. Pontescu, Szederhát 1.—
C. Novac, not. pens., Almaș 2.—

Total: Cor. 14.50
Sumele de până aici: 5405.28
Total: C. 5419.78

Pentru inundații din Solnoc Dobâca.

Au sosit la administrația noastră dela

Dr. Nicolae Oncu, Arad, C. 50.—
Red. și Adm. »Tribuna« » 50.—
Gherasim Serb, Arad, » 10.—

Colecta lui Ghiurița Trinc din Șlad. Ilie Pinția, 1 cor., Teodor Cotuna 1 c., Ioan Trinc 80 fil., Ioan Pătran 30 fil., Nicolae Sfășie, 30 fil., Petru Sfășie 20 fil., Eva Cotuna, 10 fil., Marie Trinc 10 fil. — — — — — C. 3.80

Total C. 113.70

Adunarea cercuală a desp. »Blaj« al »Astrei«.

Blaj, 3 Aug. n.

Adunarea cercuală a despărțământului nostru s'a ținut eri în comuna Ohaba, în fața unui public, nu chiar numeros. În urma stărilor excepționale dela noi — e vorba de cercul electoral al Vințului-de-jos, și ohăbenii au fost cei mai credincioși stejari ai domnului Maniu — nu prea e nădejde să se îngăduie ținerea adunării, iar cât pentru obișnuita petrecere, avem cu atât mai puțină nădejde.

Cu toate aceste adunarea a fost îngăduită și chiar permisă pentru petrecere s'a dat în momentul din urmă chiar, la stăruința zelosului avocat Dr. D. Szabó din Blaj.

Nu e deci scuzabilă participarea inteligenței din Blaj, într'un număr așa de nelăsemnat la o adunare, care ar fi meritat mai multă atenție și o mai călduroasă îmbrățișare.

Au pornit, cinci trăsuri din Blaj: universitarii și meseriașii au fost reprezentați mai ales.

Participanții de aici au fost: directorul I. F. Negruț, profesorul Ioan Fodor, Al. Ciura, Dr. Prie, N. F. Negruț, St. Pop, avocatul Dr. D. Szabó, prefectul tipografiei, universitarii Nic. Pop, Al. Măcelar, I. Astăluș, E. Negruțiu și meseriași. V. Barna, Aug. Gruța, A. Ienășel, I. Bactu.

Participanții au fost salutați, la intrarea în saș, de țaranul fruntaș, apoi de părintele Îmbăruș, că-ora le răspunde directorul despărțământului I. F. Negruț.

Adunarea s'a ținut în localul școlii, care oricât de încăpător ar fi fost, n'a putut cuprinde poporul, ce se adunase în număr foarte frumos.

Directorul deschide adunarea printr'un discurs foarte frumos, arătând ținta ce o urmărește »Astrea«: luminarea poporului și ridicarea lui la o stare materială mai înfloritoare. Era o privesc foarte înălțătoare, să vezi atenția deosebită a poporului, setea cu care urmărea ori-ce vorbă a oratorului. Îmbrăcați în straie curate de sărbătoare, cu o înfățișare atrăgătoare, poporul din Ohaba își face impresia unui neam de oameni harnici și cu prindere de mână, doritori de înaintare.

Secretarul și casierul își cetesc apoi rapoartele oficiale, arătând munca desfășurată în anul expirat, conferințele ce s'au ținut, activitatea singuraticelor agenturi, unde s'a cetit mult și s'au ținut, în cadrele »Asociațiunii« șezători pentru instruirea poporului. Se amintesc cu laudă comunele: Lunca, Cenade, Crăciunel și Țapu.

Dizertația »Pomenirea lui Ioan Creangă«, ținută de prof. Al. Ciura, a fost executată cu mult interes. S'a remarcat, din aprobările ascultătorilor, că mulți din ei cunoșteau poveștile minunate ale lui Creangă.

Delegați pentru adunarea generală se aleg dd. Dr. Iuliu Maniu și A. C. Domșa.

Comitetul vechiu dându-și dimisia, după expirarea mandatului de trei ani, a fost înlocuit prin altul, având în frunte, ca director, pe d. Dr. Iuliu Maniu.

După banchetul gustos, pregătit de doamnele preoțese Bătăcui și Îmbăruș, publicul a trecut în

sala de alături, pentru a vizita expoziția de țesături și lucruri de mână.

Atât aranjarea ei, cât mai ales, lucrările expuse ne-au suprins foarte plăcut. Aveam în fața noastră cea mai strălucită dovadă de gustul artistic, cu care țărancele noastre au știut să alcătuiască aceste juvare de catrințe, fol, covoare, fețe de masă, acoperitoare, fețe de pernă, cămăși etc. S'au împărțit premii de peste 50 de coroane exponenților și trebuie să recunoaștem, că situația juriului, care a statorit aceste premii n'a fost tocmai ușoară, având la îndemână un material așa de bogat și de felurit.

Sosesc țiganii din satul vecin și petrecerea se înclinge în curtea școlii într'un pitoresc amestec de broboade și catrințe, pălării împănate și cămăși cusute în fir.

Era o dispoziție foarte bună; singur cei opt jandarmi înarmați, postați în dosul școlii, turburau seminătatea acestei petreceri frumoase.

S'a înființat agentură cu bibliotecă în satul Ohaba — și s'au distribuit câteva sute de cărți poporului, pentru lectură. *Coresp.*

O mică observare.

În numărul 151 al prețuitei noastre »Tribuna« citesc cu uimire, cum dl părinte Constantin Mihulin din Cicir se sbate în sudorile nedumeririi, că cineva dintre parohienii săi l-ar fi povestit de rău pe la frunții noștri din Arad, bănuindu-l, că la alegeri n'ar fi luptat în măsura în care se aștepta să lupte un preot al altarului nostru național.

Se poate, că țaranii însuflețiți, în desperarea lor, scrutând cauzele căderii noastre, în imaginea lor simplă să l fi atins undeva, pe drept pe nedrept, și pe părintele lor sufletec. În rândurile acestea nu mă ocup cu conduita domnului părinte, care precum singur spune, a fost clevetit, iar clevetirea — cum se știe — e destul de dureroasă, și eu nu voesc să mă amestec de loc în afacerile dlui părinte și a »celui din tufă«. Afacerile acestea le privesc pe ei doi și astfel și lămurirea lor tot în sarcina dănșilor cade.

Sânt însă câteva puncte, cari pe mine, ca un bun cunoscător al poporului din Cicir, comuna mea natală, mă fac să-i servesc publicului mare cu o mică lămurire.

În »declarația« sa dl părinte alunecă rău, când ocărește în publicitate atâta lume. Nu i șade bine, să-și batjocorească el singur vițele, cari, cum singur mărturisese, »l au ascultat« cu credință nefăcându-i satul de rușine.

Dl Părinte în mânia lui nemărginită, (care foarte bine o pricep) nu se oprește numai la »unul din tufă«, la »un oarecare« Mitru Blaj, și ceialalți »slăbănogii satului«, ci în declarația D-sale mă pomenește și pe mine, iscălitorul acestor rânduri, apoi pe studentul med. Petru Suba, pe învățătorul Aurel Drăgan, etc. — că pentruce, și îndeosebi pentruce de mine să leagă dl părinte, că doar l-am văzut la Radna, nu pricep. Ce rost are să mă amestece pe mine în afacerile lui private, mai vărtos atunci, când toată lumea știe, că el a fost la Radna, și a votat cu dl Goldiș.

Dl părinte declară pe clevetitilor »ordinar, mizerabil și parazit«. Treaba lui.

Două lucruri însă nu-i pot ierta păstorului nostru sufletec, și anume: 1. Dl Mihulin retace și acopere faptul, că tocmai cel »un oarecare« și »slăbănogii satului« au avut mai mari merite la alegeri și a 2. oară, că într'un pasagiu întreabă cu o vădită reavoință: »Oare numai dl Aurel Drăgan și ceialalți numiți (adecă: cu, Petru Suba, etc.) să fie în comună mai periculoși agitatori?«

Răspund dlui părinte: Că aici blândul învățător, care până acum nu a avut încă cu nimeni certe, nici noi nu sântem »agitatori periculoși«, ci sântem niște români cinștiți cari la rândul nostru fiecare ne facem datoria.

De încheiere: Din satul nostru nici când nu s'au publicat lămuriri, prin cari se ating persoane corecte în urma ținutei lor. Declarațiunile de un conținut ca acela, ca al dlui părinte, pe lângă lămurirea afacerilor mai au încă și urmări foarte

dureroase: resens și disgust față de luptele politice naționale în popor pe de-o parte, și certe continue și periculoase între inteligenții dela sate pe de alta.

Iată de ce mie unuia care cunosc foarte bine relațiile și împrejurările din Cluj, mi-se pare foarte greșită inaugurarea certelor publice, sau mai bine zis, izvorul lor: tonul pătimăș al astor fel de declarațiuni.

Atât m'am simțit îndemnat să zic.

Arad, la 2 August 1910.

Alexandru Stoinescu,
cand. de adv.

Din străinătate.

Destrăbălări în mănăstirile din Spania.

Madrid, 4 August. Un călugăr din mănăstirea, Inima Domnului a împușcat asupra stareșului mănăstirii răbindu-l grav. Știrea a consternat întreaga opinie publică și se crede că cu toată opreliștea, călugării din mănăstiri sânt provăzuți cu arme.

Manifestații clericale oprite.

Madrid, 4 August. Ministrul de interne a oprit manifestația proiectată de clericali pentru Dumineca viitoare la Biibao. Clericali au hotărât să meargă cu un tren special la Madrid și să ceară voe guvernului să poată ținea manifestația acolo. Guvernul va decide astăzi în această chestie și hotărârea lui e așteptată cu multă neliniște.

O bombă pe stradă.

Barcelona, 4 August. La patru ore după amiază niște piloți au aflat o bombă înaintea cafenelei »Elveția«. Bomba avea un diametru de cincisprezece centimetri și avea aplicată o sârmă electrică.

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 4 August n. 1910.

Abonații cari sânt în restanță cu plata abonamentului sânt rugați a trimite atât suma restantă cât și abonamentul pe înainte, ca să nu fim siliți a le sista expedarea ziarului.

Adm. »Tribunei«.

— La groapa lui Axente Sever. În cimitirul bisericeții din Blaj, s'a ridicat zilele aceste un frumos monument de marmoră neagră. Mormântul încadrat cu beton, e împodobit cu flori proaspete, iar monumentul e foarte impunător, având o înălțime de aproape 4 metri. Inscripția e:

Pref. leg.

AXENTE SEVER

(Ioan Baciu),

1821—1906.

E monument vrednic de amintirea viteazului ce doarme în fundul gropii, între tovarăși de gânduri și fapte: de-a stânga Metropolitul Șuluțu, de-a dreapta Cipariu!

— »Agitator« achitat. Părintele Nicolae Codreanu din Șiclău, având să propună religia la elevii români din școala de stat dela Șiclău (sub-

stitulnd pe catechet), a constatat cu durere că elevii nu știu să răspundă, fiindcă nici nu știu scrie și ceti românește. Părintele Codreanu i-a dojenit aspru și le-a spus că e o rușine că nu știu scrie și ceti în limba mamei lor. Apoi s'a pus și l-a învățat el românește.

Pentru tapia aceasta dl părinte Codreanu a fost denunțat și procurorul a pornit proces împotriva lui, afirmând că ar fi agitat împotriva limbii statului.

Senatul de punere sub acuză al tribunalului din Arad a desbătut alaltăieri această acuză a procurorului. Dl părinte a fost apărat de dl Dr. Gheorghe Crișan, substitutul dlui avocat Dr. Iustin Marșieu. Apărătorul, într'o scurtă expunere logică, a arătat că acuzatul n'a agitat împotriva limbii statului, el a deprins numai un drept al său, dreptul de a critica felul cum se face instrucția în școlile de stat.

Senatul a aprobat toate expunerile tânărilor apărător și l-a achitat pe vrednicul părinte.

Procurorul a anunțat apel.

— Maj. Sa pentru inundații din Solnoc-Dobâca. Maj. Sa a dăruit 10000 coroane pentru inundații din Solnoc-Dobâca.

— Alegere de protopop la Lipova. Ni se scrie: Sâmbătă se întrunesc în Lipova preoții tractului protopopesec al Lipovei pentru a hotărî — probabil — în chestia alegerii de protopop în acest tract. Părerile sânt însă împărțite, dar asupra unui lucru a convenit aproape întreaga noastră proțime, anume să ia poziție împotriva candidatului Dr. Botiș, profesor la sem'narul din Arad, care mai ales în vremurile din urmă a dat dovezi că nu e omul chemat să stea în fruntea unui protopopiat. Se zice chiar că dl Botiș, aflând despre dispoziția aceasta, ar fi renunțat chiar la candidatură. Ar fi lucrul cel mai cuminte. Un cititor.

— Mare incendiu. Din Târgul-Mureșului se telegrafiază, că un mare foc a distrus eri în comuna Panetul de Câmpie (Mezőpanit) 52 case împreună cu șurile și grajdurile aparținătoare caselor.

— Peste ocean. Aviatorul Welmann care proiectase cu dirijabilul o călătorie peste ocean, după cât se anunță din Londra, în 20 cor. va pleca din Newyork cu balonul America pentru ca să-și urmeze drumul spre Londra la o înălțime de 100 m. peste suprafața mării. Afară de Welmann vor mai fi încă 5 persoane în dirijabil, între care doi mecanici și un funcționar dela telegraf. În gondola balonului pentru caz de nenorocire e așezată o luntre în care sânt alimente pentru trezeci de zile. Călătoria până la Londra va dura șase zile.

— Un albanez pentru biserica românească. »Foata Noastră« din București publică următoarea scrisoare ce l-a adresat o d. Onorin Mărculeț, funcționar la Banca comercială din București:

»Bravii săteni din satul Crihalma, comitatul Făgărașului (Transilvania), în frunte cu părintele Gheorghe Bucur, harnicul preot ortodox român și a întregului comitet parohial au luat frumoasa inițiativă a înălța un sfânt lăcaș lui Dumnezeu să aibă unde se ruga pentru scumpul nostru popor oropsit și iubita noastră patrie.

Constatăm cu toții cu mare bucurie că numărul sprijinitorilor școlii și bisericii noastre »îndrăgite!« de toate guvernele de pînă acum, din Ungaria, sporște în fiecare zi. E o dovadă că a intrat adînc în sufletele tuturor credința că existența noastră națională își găsește cel mai sigur adăpost în biserică și școală.

Domnul Grigore A. Marcu, un modest cot din București, Calea Dudești No. 92, de origine albanez, din Macedonia, care numai prin căsătoria sa Maria născută Solomon, are legătură de familie cu biserica noastră, a dat ca ajutor pentru înălțarea dealului nostru, a dat ca ajutor pentru înălțarea bisericii suma integrală de 500 coroane și cele icoane împărătești lingă ușa altarului lucrărilor stitul pictor Serafim, decedat de curînd, care a lăsat o podoabă pentru sf. biserică ridicată numai prin mila și creșterii bravilor Crihăleni cărora cinste li-se cuvine.

Vedem deci cu bucurie această faptă, care rește tot mai mult în credința, că în vremea mai vitrege biserica și școala noastră vor avea niște apărători.

Domnul Grigore A. Marcu a mai luat în vedere spre a mai procura sf. biserici din sus zisa candelabre, și în sfîrșit cele necesare, cred că e o pildă frumoasă pentru alții români stabiliți aci mai mult sau mai puțin bine, al căror obol e așteptat pe altarul credinței și al rei noastre.

Domnul Grigore A. Marcu, după cum am văzut de origină Albanez din Macedonia, orășelul un bun și înflăcărat filo-român din părinți pe suflet, bun credincios și stimați de toți conștienții săi. Să dea Dumnezeu ca pilda domnului Grigore Marcu să fie imitată de mai mulți frați și prieteni ai noștri.

Rugîndu-vă etc...

— Dispariția arhiducelui Johann. Un ziar bun din Roma publică o telegramă a conștientului el din Fiume care a vizitat pe vice-căpitanului de pe vaporul »Santa Margherita« Doamna Ioana Ielencich l-a arătat o scrisoare primită dela bărbatul său în presara zilei 10 Iulie 1900, cu o zi înainte de plecarea arhiducelui la Valparaiso, pe bordul vaporului »Santa Maria« sub comanda căpitanului Johann Orth. Scrisoarea comandată la adresa consulatului austro-ungar din Valparaiso. Din scrisoare reese că J. Orth era pe vaporul »Santa Maria« și că el nu a mai trimis nici o scrisoare și e probabil că s'a prăpădit deodată arhiducele Orth.

— Necrolog. Maria Popovici n. Hosie, soția dlui Aurel C. Popoviciu, a repausat în Luga la 30 Iulie n., în vîrstă de 84 de ani. Înmormântarea ei a avut loc la 31 Iulie n.

— Nicolae Dămian, preot gr. ort. român din Balșa, a răpusat la 2 August n., în vîrstă de 74 de ani. Înmormântarea lui a avut loc la 3 August n.

Odihnească în pace!

— Congresul internațional al păcii. Stockholm se telegrafiază că în onoarea păcii și a paștilor la congresul păcii, azi după amiază a fost acordat audiențe la palat, la cari s'au prezentat șase sute de congresiști. În locul regelui Carol al II-lea, la congresul au fost primiți de arhiducele Carol.

— Un monument în Eduard VII. Londra se telegrafiază că ministru președinte de la Londra a recercat pe primarul orașului Londra și a cerut să i ridice lui Eduard VII. un monument drept recunoștință pentru meritele căștigate de el, primarul a răspuns că s'au luat deja deciziuni pentru instituirea unei comisii cu scopul de a ridica un monument decedatului rege.

— Teatrul de varietăți din Arad. În ziua de azi la teatrul Central din loc dl Jaulus Morosanu deschis o serie de reprezentații cu o trupă de artiști de bună reputație. Intre punctele meriteabile amintim repertoriul legat al artistului Hunyadi, care prin talentul extraordinar în comedie stoarce publicului în fiecare seară la noi aplause. Cuartetul domnișoarelor »Hunyadi« însă e unul din punctele de forță ale grupului și e răsplătit cu cea mai caldă laudă și fire a celor cunoscători de muzică.

— Țarul în Germania. Doi ofițeri ai armatei imperiale și un major din Petersburg fac deja de

BETAY és BENEDEK,

— stabiliment de articole bisericesti —

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59. Prețourent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință

Se expedează pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserici, odăjdii, porți, stihare, potire, policandre și candelabre, cădelnițe, iconostasă și icoane sfinte etc.

Lucrează iconostasă, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc.

Prețourent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință

venie pregătirile pentru familia țarului să poată sta câteva săptămâni la Nauheim. Țarul și cu familia va pleca apoi la castelul Holzgarten al marelui duce de Hessen, unde va petrece câteva săptămâni, și de unde pe la sfârșitul lui Octombrie se va întoarce de nou în Rusia.

— **Deralarea unui tren.** O telegramă din Berlin anunță că în apropiere de Cristiania șinele necurmute au rupt linia ferată și din cauza aceasta un tren ce era să treacă s'a prăbușit de la o înălțime de cinci metri. Mai multe vagoane ale trenului s'au sfărâmat complet, doi dintre oamenii de serviciu au fost omorâți, iar alți doi, conductorul locomotivei și un fochist au fost răniți mortal.

— **Catastrofa unui aviator.** Din Bruxelles s'a știrea că ieri aviatorul Kinet a căzut cu aparatul său dela o înălțime considerabilă și a murit pe loc. Nu se știe dacă aviatorul este identic cu cel care căzuse zilele trecute în Geneva sau e cel care luase parte la meetingul din Budapesta, căci amândoi aviatorii cu același nume, sânt sânt belgieni.

— **Știri medicale.** Dl. Dr. Ignac, medic specializat pentru boale de nas, gât și urechi și-a început practica medicală în Timișoara Centru, str. Prinz Eugen Nr. 6, etajul prim.

? : Dentist român în Arad. :
VIRGIL MUNTEAN
? :: Szabadság-tér No. 3. :: ?

Internatul Vancea de fetițe în Blaj.

— Publicare de concurs. —

Până în ziua de 15 August n. a. c. se publică concurs pentru primirea în Internatul Vancea de fetițe din Blaj. Condițiile sânt:

1. Pentru o elevă sânt a se plăti pe un an școlar 280. cor. solvibile în două ori cel mult pentru rate egale anticipate. Elevele vor învăța limba franceză, limba germană ori muzica instrumentală; vor solvi separat unele taxe moderate. Separat are să se plătească și didactul de 22 cor. 60 fil. pentru cele din clasele civile.

2. Fiindcă vor avea, să poarte vesminte uniforme, se vor solvi pentru acestea câte 30—38 cor. după vârsta fieștecarei. Uniforma aceasta din două surte cu mâneci, două pălării, — una de lână alba de vară, — și din o toaletă.

3. La intrarea în internat fieștecare elevă are să fie provăzută cu: 4 toalete simple, câteva surte, o căciulă de lână și primăvară, 1 năframă mare, 1 năframă mică și 3 de cap, 6 cămeși 6 cămășuțe, 6 pantaloni, 6 fucte, 6 serviete, 18 batiste, 6 perechi de ciorapi, 2 perechi de păpuși, 1 pereche de pantofi, 1 perie de dinți, 1 perie de cap, 2 perle de încălțăminte, 1 plapomă, 2 pepteni, 1 bu de lână, 2 perini, 4 fețe de pat, 4 fețe de pernă, 2 acoperiri de pat din gîolgiu alb, 1 lăcșan de apă, 6 ștergare, 4 ștergătoare de lăcșan, 1 ținătoare de săpun, 1 ulcea de tinichea și lacăm (lingură, furculiță, cuțit și linguriță).

Pentru suma solvită fieștecare elevă va primi:

1. Instrucție în studiile prescrise pe clasele I—IV civile, educație religioasă parțială și deprinderi în conservăție maghiară și germană.

2. Locuință în etajul Institutului în sale mari, luminoase și luminoase, provăzute cu mobilierul necesar.

3. Vîp întreg și anume: a) la dejun cafea cu lapte, b) la amiază 3 pelse, în Dumineci și sâmbătă 4 pelse, c) la cină 2 pelse. Pachete de ale...

măncării se permite elevelor, să primească numai la sărbătorile Nașterii Domnului și ale Paștilor.

4. Spălat, luminat și încălzit. În fieștecare lună elevele vor lua câte o baie.

5. Instrucție practică în cele economice, întru cât instrucția de sub 1 lasă răgaz.

La cererile pentru primire au să se alăture: extras de botez, testimoniu de pe clasa absolvată, atestat de vacinare și revacinare.

Rugărele pentru primire au să se înainteze Prea veneratului Conzistor mitropolitan din Blaj, alăturându-se la fieștecare o marcă postală de 25 fil. pentru spedarea francată a rezoluției. Dela rugărea pentru primire nu sânt dispensate nici elevele, cari au mai fost la internat.

Blaj, în 1 Iulie 1910.

Direcția internatului Vancea
de fetițe.

ECONOMIE.

Pepiniera de viță de vie din Apoldul-inf.

Membrul comitetului central al »Reuniunii române agricole siblene«, dl învățător Nicolae Iosif din Acliu, însărcinat cu inspectarea lucrărilor ce se fac la pepiniera de viță de vie, înființată de Insoțirea de credit sistem Raiffeisen din Apoldul-inferior, a prezentat comitetului următorul raport vrednic de a fi cunoscut în cercuri cât mai largi. Iată l:

Onorabil comitet central!

În urma onorificei însărcinări din 27 Febr. c. Nr. 25 privitoare la inspectarea lucrărilor săvârșite în pepiniera pentru viță de vie, înființată în frunțașă comună Apoldul-de-jos, pe baza inspectărilor făcute îmi permit a face următorul raport:

În vara anului 1909 comitetul central al »Reuniunii române de agricultură« a aranjat prin delegații săi o întrunire agricolă în Apoldul-de-jos. Cu acea ocaziune delegații esmiși din sinul comitetului central, anume au dat îndrumările și povețele de lipsă la înființarea unei pepiniere pentru viță de vie.

Bravii locuitori ai acestei comune, conduse de de vrednicul notar V. Moșolu, înțelegând primejdia, în care au ajuns prin nimicirea viilor de filoxeră, s'au decis a urma și a duce la îndeplinire sfaturile și povețele date cu ocaziunea întrunirii agricole. Astfel sămânța aruncată au ajuns în pământ bun și roditor. După mai multe sfătuiri și chibzuirii frunțașii conducători au decis să înființeze o pepinieră, la început numai pentru viță altoită, care în primul rând să satisfacă trebuințele oamenilor mai săraci și numai în al doilea rând și a celor cu dare de mână. Și în cazul, că afacerea va succede, pepiniera se va întregi și cu viță americană pentru prășilă.

Ca la toate întreprinderile, așa și la aceasta, pe lângă bunăvoință, răvna și pricepere oamenilor au trebuit să se cugete și la capitalul de lipsă pentru acoperirea speselor.

Lucrurile bune, urmează unele din altele. Cu ani înainte, la îndemnul și stăruința »Reuniunii rom. agricole«, Apolzenii, oameni înțelegători fiind, au înființat în comuna lor o »Insoțire de credit sistem Raiffeisen«. Aceasta pe lângă satisfacerea trebuințelor locale în detail, le-au înlesnit și cumpărarea unei păduri din hotarul co-

munei învecinate, apoi mașini de treerat și alte unele economice, cari toate contribuiesc la bunăstarea și înaintarea locuitorilor din Apoldul-de-jos.

Direcțiunea »Insoțirii de credit«, în fruntea căreia se află neobositul notar V. Moșolu, pătrunsă de însemnătatea pepinierii de viță n'a stat un moment la îndoială, și a luat asupra sa sarcina înființării punând la dispoziție capitalul de lipsă pentru ajungerea scopului.

Astfel, pepiniera a putut fi înjghebată și pe baza concursului publicat, au angajat un vințeler în persoana înărilor N. Holerga, care cunoscându-și chemarea, cu deplină conștientiositate, a satisfăcut așteptărilor impuse.

Direcțiunea »Insoțirii de credit«, a arădat dela biserică un teritoriu de un jug, foarte potrivit pentru școala de altoi de viță, a cumpărat și țărâțele de lemn trebuincioase la încolțirea viței. s'a îngrijit de rigolarea teritorului și a comandat (100.000) una sată de mii viță americană.

În primăvară de timpuriu, vințelerul N. Holerga a deprins pe 20 tineri din comună. la altoirea viței, de vie, cu cari apoi la timpul său au putut să altoiască vița și să o așeze în lăzi. Ca local pentru încolțirea viței. au servit încăpătoarea pivniță de sub școala din loc, unde au fost așezate lăzile cu viță, în număr de vre-o 40.

După încolțire, vița a fost pusă în școala de altoi și la timpul său curățită de rădăcini, săpată, plivită, ținută în deplină curățenie și regulat stropită în contra peronosporei (părlituri).

În starea actuală, vița frumos crescută și dezvoltată promite a da o recoltă de 45—50% viță de clasa I. și 22% viță de clasa II-a.

La dorința locuitorilor, vița americană a fost altoită, în partea cea mai mare cu soiul Goarneș, o parte cu soiul Risling alb și numai o parte mai mică cu alte soiuri alese.

În felul acesta, locuitorii comunei Apoldul-de-jos, se împărtășesc de un câștig împărat. Aplicați ca lucrători la rigolare, altoite, plantare și celelalte lucrări de peste vară, au învățat lucrurile ce trebuiesc săvârșite la noua cultură a viilor și banii dela însoțire au ajuns în pungile lor și nu la străini. De altă parte vor căpăta viță mai ieftină și anume numai de soiul pe care îl voiesc, ca fiind mai potrivit cu împrejurările locale, iar banii dați pentru viță vor rămânea la însoțirea lor și nu vor ajunge în mâni străine.

Insoțirea de credit din Apoldul-de-joc a premers și în cazul acesta cu un frumos exemplu, Pe lângă aceia, că va putea împărteși pe membrii insoțirii precum și pe ceilalți locuitori cu viță a ceea bună și ieftină, va realiza totodată, nu numai interesele capitalului elocată în această întreprindere, ci și un frumos câștig.

Pentru toate acestea, un deosebit merit îi revine desinteresatului notar V. Moșoiu, care a dezvoltat la înființarea și susținerea pepinierii, o activitate și zel deosebit. Așa, că toate lucrurile s'au săvârșit sub supravegherea sa, pentru care merită toată lauda și recunoștința celor competenți.

În lipsa Insoțirii de credit, câtă greutate ar fi întâmpinat aceia, cari stăruiau pentru înființarea pepinierii. Mulți nu s'ar fi încumetat a anticipa

Josef Müller & Comp., Mediaș-Medgyes. Birou tehnic și întreprindere de zidit pentru zidire de beton și beton de fier; depozit de lucrări de ciment. Prețuri și pregătește tot felul de construcțiuni de beton de fier: așezarea de padimente fără închieturi, depozit stabil de țigle pentru acoperit din ciment, barere pentru trepte, plăci de ciment, și pietrii-beton pentru fântâni.

partea de capital, ce le-ar fi venit și astfel loată afacerea rămânea baltă. Oamenii de bine puși în fruntea însoțirii, au salvat cauza și au dus-o la deplină izbândă.

Bine ar fi, dacă în toate comunele românești, s'ar înființa astfel de însoțiri, cu ajutorul cărora, multe lucruri bune și folositoare s'ar putea făptui.

Acliu, 24 Iulie 1910.
Al onorabilului comitet devotat:
N. Iosif Invăț.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta
Budapesta, 2 August 1910.

Prețul cerealelor după 100 kgr. a fost următorul:

Orza nouă
De Tisa — — — — — 21 K. 50
Din comitatul Albel — — 20 > 70
De Pesta — — — — — 20 > 50
Bănăținească — — — — — 20 > 40
De Bacica — — — — — 20 > 70
Secară de calitate I. — — 14 > —
Orzul de nutreț, calitate I. 12 > 75
Ovăz de calitate I. — — 14 > 95
Oncuruz — — — — — 11 > —

BIBLIOGRAFII.

La »Librăria Tribunei« să află de vânzare 10 fil. porto.

Cursurile de vară din Vălenii De munte anul al II-lea (1909) Lecții ținute de A. C. Cuza, N. Dobrescu și N. Iorga á 1.— Hartiă mai fină 150 cor.

La librăria »Tribunei« se află de vânzare, + 10—20 fil. porto:

Olariu I. Dr. Scrierile părinților apostolești 150
Olariu I. Dr. Evangheliile după Matei, Marcu și Luca 560
Olariu I. Dr. Evangheliile după Ioan > > > Explicarea psalmilor din orologiu 5—
Olariu I. Dr. Intoducer în cărțile sante ale T. V. și N. ed. II 5—
Olariu I. Dr. Manual de Teologie dogmatică ortodoxă 10—
Olariu I. Dr. Epistola S. Apostol Pavel către Romani, Corinteni, Galateni și Efezeni 10—
Dr. Theol. Gheorghe Popovici, Cuvântări bisericești 3—
Dr. Theol. Gheorghe Popovici, Uniunea românilor din Transilvania cu biserica romano-catolică supt împăratul Leopold I 250
Andrei Ghidiu și Iosif Bălan. Monografia orașului Caransebeș 3—
Avram Corcea, Balade populare 160
Ziaristica bisericească la români, studiu istoric de Onisifor Ghibu cor. 2.—
Limba nouilor, cărți bisericești de Onisifor Ghibu > 1.—
Clocărlan, Inimă de mamă. > 2.—
Speranță, Călătoriile lui Enache Colocoș. > 2.—
Em. Grigorovítza, Schitul Cerebutului, povestire din trecutul Moldovei > 1.—
Bacalogiu, Teatru. > 1.—
Dulfu, Isprăvile lui Păcală > 175
Lovinescu, Pași pe nisip, vol. I > 2.—
> > > > > II > 2.—
> De peste prag, dramă în 3 acte. > 1.—

Oprescu, Higiena și economia populară, povestită de Moș Savu > 1.—
Protopopescu, Mișcarea cooperativă. T. Strățilesco, Educația fizică, intelectuală și morală. > 250
Babeș, Capra (Vaca săracului). Numeroasele foloase ce poate aduce castrăjuirea caprelor 150
Dr. E. Ettinger, Sfaturi către mame Ibsen, Nora, sau Casa de păpuși, dramă în 3 acte 225
Mantegazza, Arta de a se însura > 125
> > > mărita > 125
Metchnikoff, Bătrânețe > 150
Mirbeau, Progromul > 95
Sienkiewicz, Prinsoarea > 150
Nicolau, Copii nimănui > 2.—

Biiblioteca Nouă 75 fil. plus 10 fil. porto.
No 2. Guy de Maupasant Domnișoara Fifi
No 3. Antonio Fogazzaro. Dragostea unui rege.

No. 4 Leonid Andreev, Răsul roșu.
No. 5 Guy de Maupasant, Yvette.
No. 6 Maxim Gorki, În stepă.
No. 7 Honore de Balzac, Liturghia Ateului.
No. 8 H. G. Wells, Răsboiul Aerian.
No. 9 > > > > >
No. 10. Matilde Serao, Mama vitregă.
No. 11. Ivan Turgenieff, Hangiul, Faust.

Biiblioteca »Lumen« a 15 bani, plus 5 fileri porto.

Nr. 21. L. Tolstoi, Știința și Religia.
Nr. 22. I. Turgheniew, Destinul.
Nr. 23. Ernest Haeckel, Originea omului.
Nr. 24 Edgar Poe, Moartea roșie și alte nuvele extraordinare.
Nr. 25. Voltaire, Suflete și alte schițe filozofice.
26. Ch. Darwin, Lupta pentru existență.
27. Ch. Baudelaire, Poeme în Proză.
28. La Rochefoucauld, Filozofia vieții.
29. Cervantes, Cămil din Valladolid, nuvelă.
30. E. Metchnikoff, Câteva chestiuni științifice.
31. L. Tolstol, Să nu ucizi.
32. Buffon, Omul și natura.
33. Maxim Gorki, Revelionul. O noapte de toamnă.
Nr. 34—35 C. Rădulescu Motru, Naționalismul.
Cum se înțelege. Cum trebuie să se înțeleagă.
36. G. Dobrogeanu Ghera. Din trecutul depărtat.
Nr. 37. Dr. Bernheim, Hipnotismul.
39—40. Dr. N. Leon, Moniste.

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare:
Dr. Onisifor Ghibu Der moderne Utraquismus oder Die Zweiprachigkeit in der Volksschule á 2 coroane plus 10 fileri porto.

Pr. D. Voniga. Mizerie, boală, crimă și degenarare sau Alcoholismul și urmările lui. Din punct de vedere economic, igienic, moral și național. Conferință pentru combaterea alcoholismului 190.

La librăria »Tribuna« se află de vânzare:
Bolcaș Lucian, Năvăliri barbare. Nuvelă 1.—
C. Tutoveanu. Albastru. 1.—
Ioan Adam. Aripă tăiată 2.—
N. Iorga Istoria literaturii românești vol. I 5.—
N. Iorga > > > > > vol. II 5.—
N. Iorga: Les dernieres elections en Hongrie et les Roumains. (Iuln 1910) 20 fil.

La Librăria Tribunei să află de vânzare:
Convorbiri Literare á 175 + 10 fil.
I. Russu-Şirianu: La Roma, schiță din călătorie > 2—
Dr. E. Babeş: Diagnoza > 3—
A. Cosciuc: Nutrirea animalelor de casă (op premiat) > 150
A. O. Maior: Bibliot. copiilor, vol. II. > 160
> > > v. III și IV. > 1—

Biblioteca Lumina á 30 fil + 5
Nr. 1 Em. Gârleanu, Trei Vedenii

Nr. 2 H. de Balzac, Călăul, trad. de A. Mândru.

Nr. 3 Ion Agârbiceanu, Prăpastia.
Tot dela librăria noastră se mai pot recvizite de scris, hârtii de epistole cu foarte ieftine, precum și cărți de literatură scrieri complete, romane, nuvele, poezii, ceri călători etc. etc.

La fiecare carte rugăm a se mai adăuga 30—20 fileri pentru porto. poștal.
Comandele de cărți etc. precum și pro să se adreseze către: Librăria »Tribuna« Arad str. Deák ferencz 20.

Pošta Redacției.

V. F. (C.) Adresa n'o mai știm. A pleca orașul unde a stat până acum.
I. T. (Covăsint). Adresa cerută e Ștefan Brăila, Strada regală 43.
I. M. (G. m.) Credem că e mai bine să mai publicăm cele trimise, mai ales că nu la niște învinuiri cari nu s'au publicat în nostru. Să nu fie o supărare.
V. P. (Feneș). Vă rugăm să ne comunica care număr a apărut corespondența la care pundeți. În acelaș timp vă rugăm să vă niți în răspuns la faptele concrete.

Posta Administrației.

D-lui Ioan Domi, econom, Domașne. Nu cunoaștem nici o firmă. Adresați-vă prin soare d lui V. Osvadă, redactor la foaia »râșla« din Orăștie (Szászváros) care vă va manda firmele cerute. Punând 10 fil. marci, tru răspuns.
Emil Birtolonu, Diclo-Sân-Martin. Mulț publică costă 16 fil. șirul. Pentru ca să publică vă rugăm să ne trimiteți din nou textul.
Victor Alci. Am primit 10 cor. ca abon

Redactor responsabil: Iuliu Gurghelidze
>Tribuna« institut tipografic, Nichin

Imprumuturi ieftine

fără orice cheltuieli se mijlocu
moșii cu amortizație pe lâng
dela 10—65 ani, și poveri mai sc
vor fi scoase după etalonul de mal
Orice mașini agricole, fabricații de p
clasă și cea mai nouă construcție, ca
de treierat cu vapor, benzină și ulei
(noui ori folosite) apoi mașini de sâ
vânturat, mori cu vapor, benzină, ole
sau jilipuri, pe lângă plătire avantag
în rate și fără urcare de preț.
Vânzare și cumpărare de moșii,
fabrici, case etc. etc.
Agentura generală pentru comitatul
Cianad, Bacibodrog, Timiș, Torontal și
a aparatului »IDEAL« pentru ac
Kellner & Schnanzer din Budapesta
lumina frumoasă și suportabilă și cu
nuare garantat cea mai simplă și mai s
La chemări în provincie se trimite func
specialiști.
Agenți cinstiți pentru țară se cau
lângă onorar.
Agentura gene- Palmert Máty
rală comercială Timișoara (centru) Prinz-Eugen-gasse
(lângă cuștarul Koch).

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și economii »Lumina« publică concurs pentru un post de practicant.

Reflectanții au să-și înainteze rugărilor scrise cu mâna proprie până la 15 August a. n., dovedind prin atestat că au absolvat școala comercială superioară și cunosc limba română, maghiară și germană.

Cei cu praxă în afaceri de bancă, cu serviciu militar împlinit și cari cunosc afacerile la cartea funduară vor fi preferiți.

Șalar anual pentru începători 960 cor., pentru cei cu praxă 1200 cor., plătit în rate lunare anticipative.

Alesul e dator să-și ocupe postul imediat. El va fi dator a face serviciu eventual la filiala Murășoșorheiu.

Sibiu, la 15 Iunie 1910.

Direcțiunea.

ANUNȚ.

La subscribul se află de vânzare

vin de masă

dein 1909 de o calitate foarte bună, hecto în loc cu 36 Cor. Vinul se vinde în vasul cumpărătorului.

Gașsa, (u. p. Világos).

Iuliu Groșorean.

Medic român în Karlsbad.

Dr. ENEA NICOLA

dela facult. din Viena. f. asistent p. boalele interne, exercită de — 18 ani, consultă în —

KARLSBAD, casa »Billroth«, Sprudel-Strasse.

Se caută

un candidat de avocat

cu praxă,

pentru cancelaria advocațională

Dr. Emil Monția
Șiria.

Cele mai bune

Vinuri de deal,

te găsești la Iulius Dános, producător de vinuri în Șiria pe lângă urm. prețuri:

Vin de sticlă prima calitate, azuriu Cor. 38.—

Vin de masă „ „ „ 40.—

Vin de Rizling prima calitate „ 44.—

Cele mai bune vinuri vechi, culoare azurie Cor. 48.—, 50.—, 56.—, 60.—. Vinuri: Schiller Cor. 44.—. Vin roșu (Bikavér) 50, 80 și 90.— de hecto.

Vinurile se expediază în butoaie de împromut, începând dela 100 litre de orice calitate.

Serviciu culant, vinuri admirabile de prima calitate.

Adresa pentru scrisori și telegrame:

Iulius Dános,

mare producător de vinuri
Világos (Șiria, Arad m.)

Tabele de cetire

conform ordinațiunii ministeriale No. 76000/1907.

cu text românesc, acomodate la orice metod Cor. 6.—

„ „ unguresc, „ „ „ „ Cor. 4:80

Ambele după manuale aprobate de înaltul minister de culte.

Comandele se pot face la firma editoare:

Librăria diecezană, Arad.

ANUNȚ.

ocazie de a cumpăra o moșie

care e potrivită atât pentru parcelare cât mai ales pentru economie. La această moșie mai aparține și o fabrică de spirt cu un contingent de 1500 hl., o moară de vapori și plantații de tutun în estinuere de 3500 hectare. Cumpărătorii serioși sau mijlocitorii cinstiți să-și trimită ofertele la avocatul **M. Rozenberg, Salgótarján.**

Premiat cu premiul I la București în 1894.

SCULPTOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni preoți și învățători precum și întreg on. public român următoarele:

Ca sculptor de lemn sunt în poziție să servesc în ori e vreme cu ori-ce fel de lucru de sculptură și măsurit pentru sfințele noastre biserici creștinești d. e.:

Iconostase (Temple) Străni, Tronuri, Scaune, Chivote, Răpizi, Uși, Cadre, etc.

În ori-ce stil s'ar recere, cu cele mai moderate prețuri. Construiesc PLANURI după dorință. Pentru toate lucrurile mele iau garanță deplină că sunt de prima calitate atât ca lucru cât și ca artă.

Atrăgând atențiunea on. public asupra împrejurării, că chiar buna euviință ar aduce cu sine ca bisericile noastre românești prin măestri români să se înfrumusețeze.

Rog bunăvoința în special a onor. ofiilor și comitetele parohiale.

Cu tot respectul semnez

I. Iuliu Bosioc,

sculptor și auritor în Berlște,
poșta Jám (Banat).

Promovat cu distincție de școală de sculptură.

Fond. în a. 1887.

VASILIE BERCEANU

BISERICA-ALBĂ - Fehértemplom,
strada Târgului.

Asortiment bogat de ghețe pentru bărbați, dame și copii de Box, Chevro, Titania și Occasion, precum și ghețe de box americane pentru bărbați. - Șoșoni și galoși etc.

Gamașe de piele pentru vânători. Toffelul de creme pentru ghețe, precum și renumitul vax »Leonhardt Oellack« pentru ghețe. — — —

Marfă bună. Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

Credit pe ipotecă, pe schimb
și pentru oficianți
mijlocește

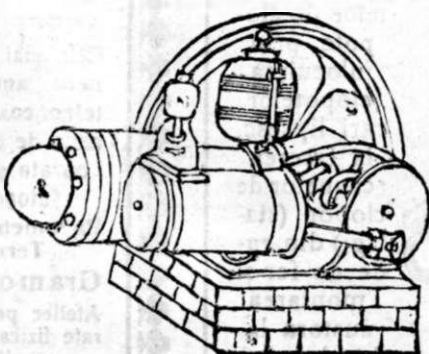
Herzog Sándor

A R A D,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Motor cu olei brut. Nou-tate!

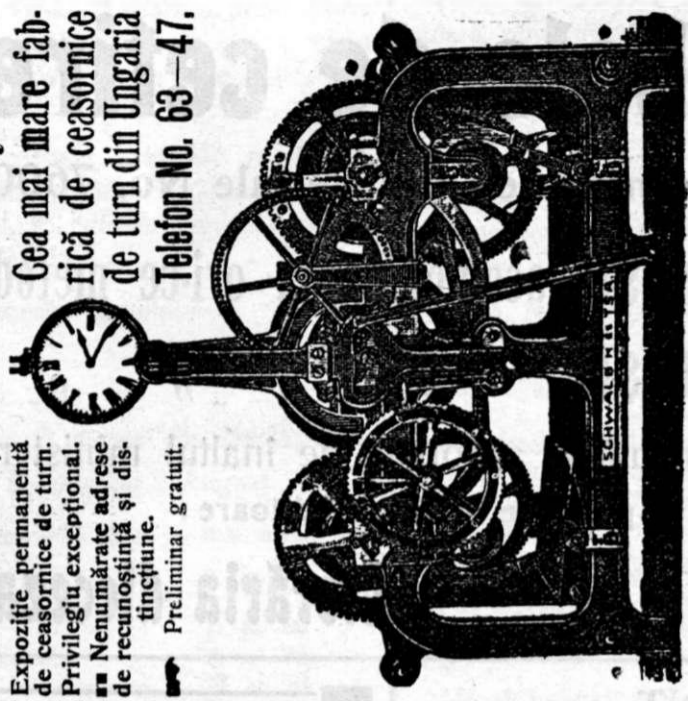
Cea mai contabilă putere motorică.

Cea mai ieftină uzină! Garanție necondiționată. Prețuri și condiții favorabile. Fără mașinist! Nu explodează. Nu e expusă focului. Nu e supusă inspecțiunii financiare. Nu are cazan. Funcționare simplă. Punem mașina la dispoziția oricărui individ acreditabil, fără nici o cheltuială, pentru a se convinge că face cel mai bun și cel mai vrednic de încredere serviciu. Prospecte de prețuri dela 2-60 PH gratuit.

PÁLFY TESTVÉREK

turnătorie de fer și fabrică de mașini în
SEGHEDIN-SZEGED.
Fondat în Anul 1807. Distins cu 20 medalii de aur.

SCHWALB KÁLMÁN ÉS TSA
FABRICA DE CEASORNICE DE TURN
BUDAPEST, VII. Dembiszky-u. 32.
 Cea mai mare fabrică de ceasornice de turn din Ungaria
 Telefon No. 63-47.

Expoziție permanentă de ceasornice de turn. Privilegiu excepțional. Nenumărate adrese de recunoștință și distincțiuni. Preliminar gratuit.

Gramofoane și plăci, Aprinzători original „Imperator“, lampioane de buzunar

se găsesc mai ieftin în marele magazin de fabrică a lui

Tóth, József, Szeged, Könyök-u.

= Noui arii românești, à fl. 1.50. 3 buc. fl. 4. 6 buc. f. 7.50. 12 buc. fl. 14. Cereți gratuit prospectul de prețuri. Se caută revanzători.

Cea mai modernă turnătorie de clopote din țara noastră.

Walszer Ferencz

Proprietarii firmei: Walszer Ferencz, Walszer János, Győző Gyula.

Fabrică de obiecte pentru stins focul și pompe turnătorie de clopote și metale în Budapesta.

BUDAPEST, VI, Csángó-u. 6/B.
 (Villamos megálló, Váci-ut, aproape de vama veche).

Se argajază să toarne clopote cu garanție 20 de ani, la turnarea din nou a clopotelor crepate, la transformarea clopetelor vechi, cu corine noi de fuvărit din fier, precum și pentru armonia sunețelor de clopote, prin înlocuirea clopetelor cari lipsesc, la facerea caunelor de clopot (stagi) din runde de fer și montarea austora la fașa locului.

Condițiuni de plată favorabile. Proiect de budget la dorința gratuit.

Intemelată la 1880. Intemelată la 1880.

Prima fabrică de ciment, gips și teracotă din Seghedin—Szeged a lui

Landesberg Mór

= Anteprișă de asfaltare. =

Primește orice lucrări din acest ram, ca: terase, canalizări, instalări de burlane din ciment usucarea păreților umezi, pavare fabricelor ș. a.

Plăci de marmoră și ciment de diferite forme și culori în fabricație proprie.

Atelier de gravură lucrări de sculptură în ciment piatră artificială și teracotă.

Scări din marmoră artificială.

Bănci, Piedestale și Balustrade lustruite.

Mare asortiment de cuptoare din țiglă.

Material de edificat. Singur reprezentant al cimentului de Beocini, Românesc și Portland. Var în bucăți sau stins se trimite cu vagonul la orice gară.

Material pentru asfalt. Plăci de acoperit din asfalt. Impletituri din trestie. Plăci de cătran.

Praf de piatră pentru frontispicii. Material și țigle rezistente focului.

Păreți Rabitz. Țevi din beton cu brlu. Țevi din conforment de piatră. Plăci de faianță.

Pentru fiecare mașină 5 ani garanție.

Dürr Gusztáv
 mehanic, prăvălie de mașini de cusut și biciclete în SIBIU Nagyszeben, Gr. Ring 19.

Recomandă magazinul său bogat sortat cu cele mai bune mașini de cusut fabricate în țară și străinătate cu prețuri moderate. Singura vânzare de mașini de cusut PFAFF și SEIDEL & Neumann; luntrița rotundă, luntriță lungă, luntriță centrală în mașini rotunde pentru familie și atelier. Bicyclete: Dürkopp și Stiria. Depozit de părți aparținătoare pentru mașini de cusut și biciclete. Tot-felul de reparări de mașini de cusut și biciclete se execută grabnic.

GUIDO KOVÁTS atelier optic, mehanic și electrotehnic.

SIBIU—NAGYSZEBEN, Heltauergasse Nr. 27.

Recomandă depozitul bogat asortat de ochelari și zwickeri, lornete de aur și argint, duble, nickel și plumb.

Cele mai fine lornete campestre și telescoape franceze de operă etc. Aparatură și utensilii fotografice. Barometru și Termometru. Gramofoane. Atelier pentru aparatură fizice pentru școală etc.

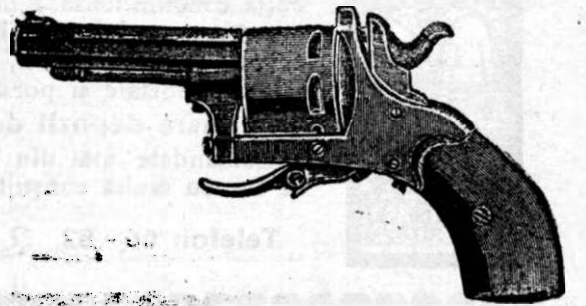
Tot-felul de cumpene și măsurătoare de fluidități ș. a. pentru vin, must, oțet și cumpenă pentru zahăr, etc. Mare depozit de instrumente chirurgicale. Reparările se fac prompt și ieftin. Serviciu conștințios.

Frații Burza

Nr. telefonului 604.

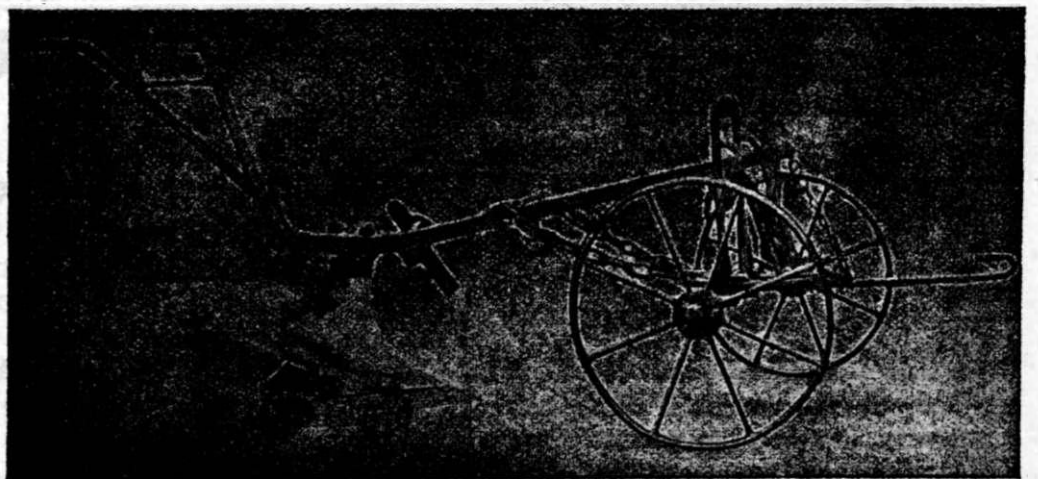
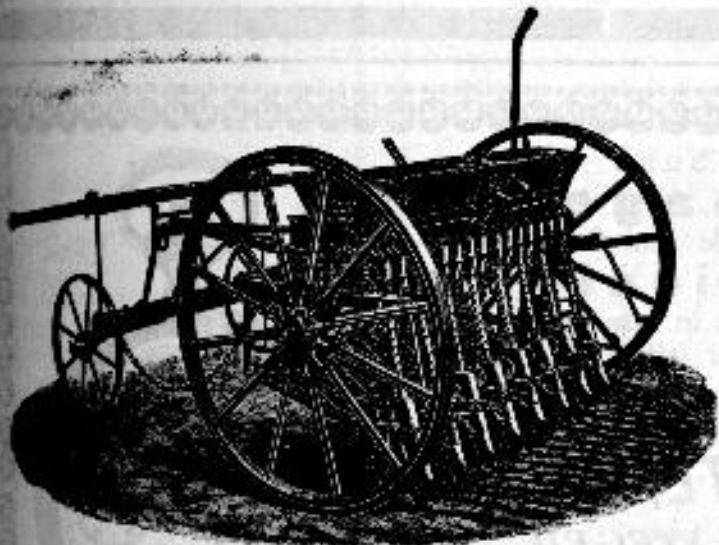
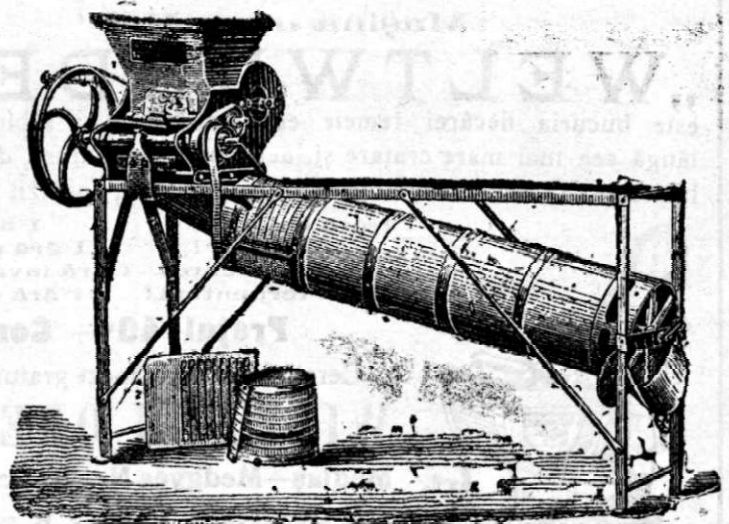
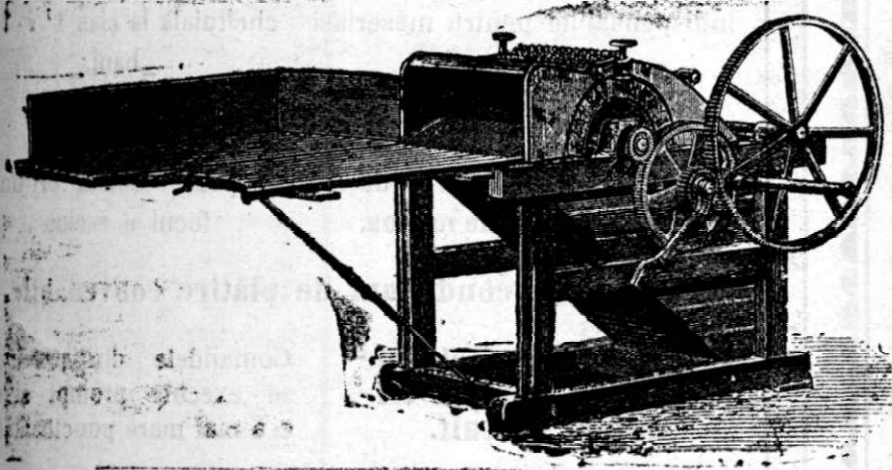
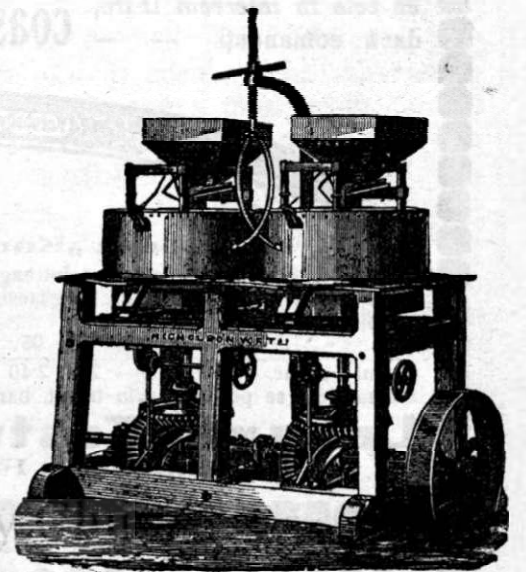
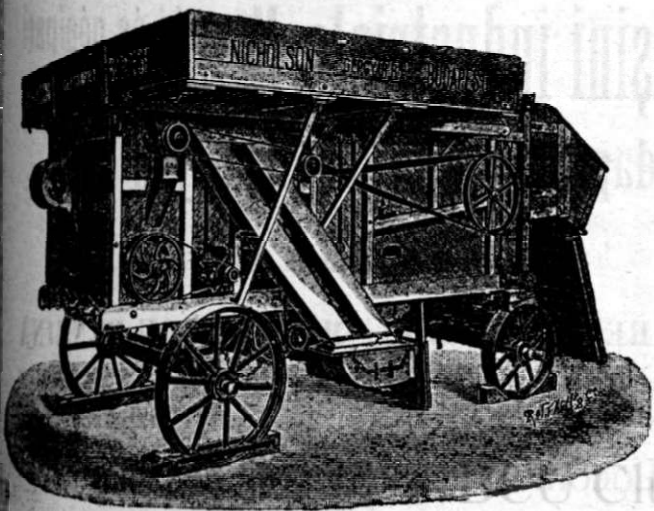
Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Arad, Boros Béni-tér 1.

Recomandă magazinul lor bogat asortat de **ferării, arme** și tot-felul de **mașini agricole** cu prețurile cele mai moderate și pe lângă plătire în rate. Catalog trimitem gratuit.

Agentura generală a fabricii de mașini **Nicolson** din Budapesta pentru garnituri de trierat și orice mașini agronomice.

Cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuros, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre.

≡ Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. ≡

Telefon 66-82

FISCHER TESTVÉREK

- I struitori de sticlă și fabricanți de oglinzi;
- pictură specială pentru geamuri de biserică.

BUDAPESTA, VIII., Mária-utca No. 11.

Pregătim ireproșabil oglinzi, plăci, dulapuri și apărătoare pentru uși. Primim execuția conștiințioasă a oricăror lucrări din acest ram, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și porticuri.

== Mare depozit de sticlă în plăci. ==

Comandele atât din loc cât și din provincie se fac cu multă conștiințiozitate.

Telefon 66-82.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsos**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

Să ne credeți

că este în interesul D-tre, dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oșel-diamant, coase rele sau moi nu se găsesse între ele. Pentru trăinicia fiecărei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc. Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2- 2-20 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. —

Comandele se pot face prin trimt. banilor înainte sau pe lângă rambursă la magazin de coase „Koronagyémánt”

Lengyel Testvérek
Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Mașina de spălat

„WELTWUNDER”

este bucuria fiecărei femeie econoamă bună; albiturile, pe lângă cea mai mare cruțare și lucru ușor copilăresc, devin albe lucitoare. 75% economisire de timp, bani, încălzit și săpun.

- Fără chlor! Fără sodă!
- Fără ajutor! Fără putere!
- Fără irecare! Fără învartire!
- Fără terpenină! Fără salmiac!

Prețul 40.— Cor.

Cereți îndată prospect gratuit dela:

WILHELM OBERTH,

Mediaș—Medgyes Nr. 8. (Transilvania).

La trimiterea înainte a cor. 40.—, mașina se expediază franco.

Societate pe acțiuni pentru aparate și mașini industriale.

Műszaki és gépi részvénytársaság

Budapesta, VII., Vörösmarty-u. 19/b.

Recomandă:

MOTOARE de olei brut **MOTOARE CU BENZINĂ** cea mai sigură și mai ieftină cu acumulator și regala putere motorică. precisat.

Locomobile cu olei și benzină.

Mașini agronomice.

MOTOARE INDUSTRIALE **INSTALAȚII DE GAZ** indispensabile pentru meseriași cheltuială la cias 1 1/2-2% și agronomi. bani.

Instalații de mori.

Mașinist diplomat nu e de lipsă, oricine le poate manua. Se poate instala oriunde focul e exclus.

Prețuri și condițiuni de plătire convenabile.

Liste și prospecte de prețuri la dorință trimitem gratuit. Comandele din provincie se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate.

Toate comandele sunt a se adresa la firma de mai sus.

INTREPRINDERE ROMÂNEASGĂ

MIHAI FLONTA

antreprenor de zidiri

Oradea-mare-Nagyvárad.

Stabilimentul și cancelaria Perces-u. 9.

Primește: plănuierea și zidirea de biserică, școlă, case notariale și a tot felul de zidiri private.

Magazin stabil de fabricate de cement, comande se primesc.

Magazin stabil de pietrii artificiale pentru morminte. Prospecte gratuit.

Cele mai bune

orologe

— cele mai solide și cele mai după modă —

juvaericeale

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă chezașie de 10 ani și prețuri ieftine, liferează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.) Corespondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

